

Lagrådsremiss

Hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 18 februari 2010

Maud Olofsson

Dan Sandberg
(Näringsdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG (förnybartdirektivet) antogs den 23 april 2009.

Direktivet är ett medel för att uppnå Europeiska unionens mål att 20 procent av unionens bruttoenergianvändning ska tillgodoses genom energi från förnybara energikällor senast 2020 och att andelen energi från förnybara energikällor när det gäller alla former av transporter år 2020 ska uppgå till minst tio procent av den slutliga energianvändningen i transporter i varje medlemsstat.

Bland de förnybara energikällorna ingår biodrivmedel och flytande biobränslen. För dessa energikällor anges i direktivet vissa kriterier som de måste uppfylla för att användningen av energikällorna ska få beaktas vid uppnåendet av målet. Dessutom anges i direktivet att endast biodrivmedel och flytande biobränslen som uppfyller dessa kriterier får dels beaktas vid uppfyllandet av kvoter för energi från förnybara energikällor, dels komma i fråga för finansiellt stöd för användning av dessa energislag.

I lagrådsremissen föreslås en ny lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen, som genomför direktivets bestämmelser om hållbarhetskriterier för dessa ändamål. Direktivets krav på att hållbarhetskriterierna ska uppfyllas för att ge finansiellt stöd, kommer att behandlas i särskild ordning, då ytterligare utredning erfordras i den delen. Mot den bakgrunden föreslås att den tidigare beslutade tidpunkten, för när skattefriheten för vissa biobränslen ska villkoras av att bränslena är hållbara, skjuts fram från den 1 januari 2011 till den 1 januari 2012.

Detta föranleder en ändring i lagen (2009:1495) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Dessutom föreslås vissa ändringar i lagen (2003:113) om elcertifikat, som innebär att lagen anpassas till direktivets bestämmelser om hållbarhetskriterier.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2010 samt ändringarna i lagen om elcertifikat och i energiskattelagstiftningen den 1 januari 2011.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat.....	10
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:1495) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi	13
3	Ärendet och dess beredning	14
4	Bakgrund.....	14
5	Artiklarna 17–21	15
5.1	Artikel 17.....	15
5.2	Artikel 18.....	18
5.3	Artikel 19.....	20
5.4	Artikel 20.....	21
5.5	Artikel 21.....	21
6	Lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.....	22
7	Rapportering och tillsyn.....	24
8	Hållbarhetskriterierna som villkor för skattelättnader för vissa biobränslen.....	28
9	Konsekvensanalys	33
9.1	Producenter och distributörer	33
9.1.1	Administrativ börda.....	33
9.1.2	Ekonomisk risk	34
9.2	Kunder	34
9.3	Statliga myndigheter och domstolarna	34
9.4	Offentligfinansiella effekter	35
9.5	Övriga konsekvenser	35
10	Författningskommentar.....	36
10.1	Förslaget till lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen	36
10.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat.....	51
10.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:1495) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi	53
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009	54
Bilaga 2	Rapportens lagförslag	101
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna.....	108

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande bio-bränslen,

2. lag om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat, och

3. lag om ändring i lagen (2009:1495) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Genom denna lag genomförs vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG.

Lagen innehåller bestämmelser om kriterier som biodrivmedel och flytande biobränslen måste uppfylla för att energi från dessa energislag ska få beaktas för det syfte som anges i 2 § första stycket (hållbarhetskriterier).

2 § I lagen används följande beteckningar med den betydelse som här anges.

biomassa: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, skogsbruk och därmed förknippad industri inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall,

biodrivmedel: vätskeformiga eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för transportändamål,

flytande biobränslen: vätskeformiga bränslen för andra energiändamål än transportändamål, som framställs av biomassa,

avfall: ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med,

restprodukter: material som kvarstår efter en slutförd process, vars huvudsyfte inte är att producera detta material,

säljställe: försäljningsställe för biodrivmedel där bränslet finns tillgängligt för allmänheten genom en eller flera bränslepumpar avsedda för tankning direkt i det fordon där bränslet är avsett att förbrukas.

3 § Endast energi från biodrivmedel och flytande biobränslen som uppfyller hållbarhetskriterierna i 2 kap. 1–5 §§ får beaktas för uppfyllande av kravet på andelen energi från förnybara energikällor av den slutliga energianvändningen enligt artikel 3 punkterna 1, 2 och 4 i direktiv 2009/28/EG.

Biodrivmedel och flytande biobränslen som framställts av avfall samt av andra restprodukter än sådana från jordbruk, vattenbruk, fiske och skogsbruk får beaktas även om kriterierna i 2 kap. 2–5 §§ inte är uppfyllda.

Biodrivmedel och flytande biobränslen som uppfyller hållbarhetskriterierna anses i denna lag som hållbara.

2 kap. Hållbarhetskriterier

1 § För att biodrivmedel eller flytande biobränslen ska anses som hållbara ska användningen av dessa bränslen medföra en minskning av utsläppen av växthusgaser med minst 35 procent i förhållande till utsläppen om fossila bränslen i stället hade använts. Den minskning som ska ske avser de utsläpp som uppstår under den process som börjar med odling av biomassan, inbegripet framställning av gödsel för odlingen, och som pågår fram till förbränningen av biobränslet.

För att biodrivmedel och flytande biobränslen ska anses som hållbara ska användningen av dessa bränslen från och med den 1 januari 2017 medföra en minskning av utsläppen av växthusgaser med minst 50 procent i förhållande till utsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

För att biodrivmedel och flytande biobränslen som har producerats i anläggningar som togs i drift den 1 januari 2017 eller senare ska anses som hållbara ska användningen av dessa bränslen från och med den 1 januari 2018 medföra en minskning av utsläppen av växthusgaser med minst 60 procent i förhållande till utsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser ska beräknas.

2 § För att biodrivmedel eller flytande biobränslen ska anses som hållbara får inte dessa bränslen produceras av råvaror från mark som den 1 januari 2008 eller senare utgjordes av någon av följande typer av områden, oavsett om marken fortfarande har denna beskaffenhet eller ej:

a) Naturskog eller annan trädbevuxen mark med inhemska arter, där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig verksamhet och där de ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning,

b) gräsmark med stor biologisk mångfald som i avsaknad av mänsklig verksamhet förblir gräsmark och som bibehåller den naturliga artammansättningen och sina ekologiska särdrag och processer,

c) gräsmark med stor biologisk mångfald som i avsaknad av mänsklig verksamhet skulle upphöra att vara gräsmark och som är rik på arter och inte skadad, och

d) områden som i lag eller genom beslut av en myndighet har utsetts till naturskyddsområden.

Första stycket gäller dock inte

a) om det inom ett område som anges under första stycket c är nödvändigt att samla in råvaror för att bevara markens status som gräsmark och dessa råvaror används för att producera biodrivmedel och flytande biobränslen, eller

b) om produktion av råvaror till biodrivmedel och flytande biobränslen inte påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges under första stycket d.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket a–c.

3 § För att biodrivmedel eller flytande bibränslen ska anses som hållbara får inte dessa bränslen produceras av råvaror från mark inom områden som den 1 januari 2008 eller senare har utsetts till skyddsområden för att skydda sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem eller arter, som är erkända i internationella avtal eller som ingår i förteckningar som har utarbetats av mellanstatliga organisationer eller av Internationella naturskyddsunionen. Detta gäller oavsett om marken fortfarande har denna beskaffenhet eller ej.

Första stycket gäller dock inte om produktion av råvaror till biodrivmedel och flytande bibränslen inte påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges under första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som omfattas av första stycket.

4 § För att biodrivmedel eller flytande bibränslen ska anses som hållbara får inte dessa bränslen produceras av råvaror från mark som den 1 januari 2008 utgjordes av någon av följande naturtyper, men som inte längre gör det när råvarorna skördas eller avverkas.

a) Våtmarker, varmed avses mark som under hela året eller en betydande del av året är täckt eller mättat av vatten,

b) kontinuerligt beskogade områden, varmed avses markområden som omfattar mer än ett hektar med träd som är högre än fem meter och ett krontak som täcker mer än 30 procent av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden, eller

c) markområden som omfattar mer än ett hektar med träd som är högre än fem meter och ett krontak som täcker mellan 10 och 30 procent av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden.

Första stycket gäller dock inte om ändrad markanvändning inom ett område som anges under c medför att kraven i 1 § uppfylls.

5 § För att biodrivmedel eller flytande bibränslen ska anses som hållbara får inte dessa bränslen produceras av råvaror från mark som den 1 januari 2008 var torvmark, såvida det inte visas att odling och skörd eller avverkning av råvaran inte medför dränering av tidigare odikad mark.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som avses.

6 § För att biodrivmedel eller flytande bibränslen, som har producerats av jordbruksråvaror som odlats i unionen, ska anses som hållbara ska råvaran vara framställd i enlighet med

a) artikel 6.1 och bilaga III i rådets förordning (EG) nr 73/2009 av den 19 januari 2009 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd för jordbrukare inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare, om ändring av förordningarna (EG) nr 1290/2005, (EG) nr 378/2007 samt om upphävande av förordning (EG) nr 1782/2003, och

b) de rättsakter som anges i bilaga II till förordningen, punkterna 1–5 och 9.

3 kap. Rapportering

1 § Rapporteringsskyldig är den som yrkesmässigt

a) levererar biodrivmedel till ett eget eller någon annans säljställe i Sverige,

b) använder biodrivmedel som inte erhållits via säljställe,

c) använder flytande biobränsle, eller

d) levererar flytande biobränsle till användare i Sverige som inte yrkesmässigt använder flytande biobränsle.

Den som är rapporteringsskyldig ska till tillsynsmyndigheten rapportera den mängd hållbart biodrivmedel och hållbart flytande biobränsle, som har levererats eller använts. I rapporten ska den rapporteringsskyldige också visa att de levererade eller använda biodrivmedlen och flytande biobränslena är hållbara.

Uppgifterna i rapporten ska granskas av en oberoende granskare. Den oberoende kontrollen ska säkerställa att uppgifterna är korrekta och tillförlitliga. Det sker genom granskning av det system som de ekonomiska aktörerna använder, en utvärdering av provtagningsmetod samt provtagningsfrekvens och tillförlitlighet. Systemet ska vara korrekt, tillförlitligt och skyddat mot bedrägeri. Granskaren ska i ett intyg avge ett utlåtande om rapporten. Intyget ska av den rapporteringsskyldige ges in till tillsynsmyndigheten.

Tillsynsmyndigheten ska i ett särskilt beslut fastställa om de biodrivmedel och flytande biobränslen som omfattas av rapporten är att anse som hållbara.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från rapporteringsskyldigheten enligt andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om rapportering enligt andra stycket och granskning enligt tredje stycket.

2 § Den som är rapporteringsskyldig enligt denna lag ska anmäla detta till tillsynsmyndigheten. En anmälan ska göras senast två veckor efter det att rapporteringsskyldigheten har inträtt.

Den som upphör att vara rapporteringsskyldig ska anmäla detta till tillsynsmyndigheten senast två veckor efter det att rapporteringsskyldigheten har upphört.

3 § Regeringen meddelar föreskrifter om att myndigheter som utövar tillsyn över efterlevnaden av lagar där uppfyllda hållbarhetskriterier utgör ett villkor för att gynnas ska, på begäran från tillsynsmyndigheten enligt denna lag, överlämna uppgifter som kan bidra till att identifiera rapporteringsskyldiga enligt denna lag.

4 kap. Tillsyn

1 § Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen utövas av den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten).

2 § Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. En begäran får förenas med vite.

3 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för att trygga efterlevnaden av de föreskrifter som omfattas av tillsynen. Ett föreläggande får förenas med vite.

5 kap. Överklagande

1 § Tillsynsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2010 i fråga om 3 kap. 2 § första stycket, den 1 januari 2011 i fråga om 3 kap. 1 § andra stycket och i övrigt den 1 augusti 2010.

2. För biodrivmedel och flytande biobränslen som har producerats i anläggningar som var i drift den 23 januari 2008 tillämpas 2 kap. 1 § första stycket från och med den 1 april 2013.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1, 3 b, 9 och 9 a §§ lagen (2003:113) om elcertifikat ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §¹

Berättigad att bli tilldelad elcertifikat är innehavaren av en enligt 5 § godkänd produktionsanläggning där el produceras med användande av en eller flera av följande förnybara energikällor:

1. vindkraft,
2. solenergi,
3. vågenergi,
4. geotermisk energi, eller
5. biobränslen.

Om flera produktionsanläggningar för vindkraft finns i närheten av varandra och gemensamt matar in el på ledningsnätet, ska de anses som separata anläggningar vid tillämpningen av denna lag.

Innehavaren av en produktionsanläggning enligt första stycket där produktionen sker med användning av flytande biobränslen är berättigad att bli tilldelad elcertifikat endast om biobränslena är att anse som hållbara enligt lagen (2010:000) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

Om produktionskapaciteten till följd av investeringar i produktionshöjande åtgärder varaktigt ökats i en anläggning som avses i 1 eller 1 a § efter utgången av år 2006, ska den ökade produktionen av förnybar el berättiga innehavaren att bli tilldelad elcertifikat.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om

1. vad som avses med biobränslen i första stycket 5, och
2. villkoren för att tilldelas elcertifikat enligt *tredje* stycket.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om

1. vad som avses med biobränslen i första stycket 5, och
2. villkoren för att tilldelas elcertifikat enligt *fjärde* stycket.

¹ Senaste lydelse 2009:269.

3 b §²

Tillsynsmyndigheten ska, efter ansökan av produktionsanläggningens innehavare, lämna förhandsbesked om möjligheten till godkännande för tilldelning av elcertifikat enligt 1 § tredje stycket, 2 § tredje stycket eller 3 a §.

Tillsynsmyndigheten ska, efter ansökan av produktionsanläggningens innehavare, lämna förhandsbesked om möjligheten till godkännande för tilldelning av elcertifikat enligt 1 § fjärde stycket, 2 § tredje stycket eller 3 a §.

Ett förhandsbesked, som innebär att ett godkännande enligt 5 § kommer att meddelas efter ansökan, får förenas med villkor och är bindande vid prövning av en ansökan om ett sådant godkännande.

9 §³

För ökad produktionskapacitet i anläggningar som avses i 1 § tredje stycket och 2 § tredje stycket har producenten inte rätt att tilldelas elcertifikat när femton år har gått från den dag då produktionen av förnybar el ökade. Elcertifikat får inte heller tilldelas efter utgången av år 2030.

För ökad produktionskapacitet i anläggningar som avses i 1 § fjärde stycket och 2 § tredje stycket har producenten inte rätt att tilldelas elcertifikat när femton år har gått från den dag då produktionen av förnybar el ökade. Elcertifikat får inte heller tilldelas efter utgången av år 2030.

För anläggningar som avses i 3 a § har producenten inte rätt att tilldelas elcertifikat när femton år har gått från den dag då anläggningen, enligt tillsynsmyndighetens beslut om godkännande enligt 5 §, är att anse som ny. Elcertifikat får inte heller tilldelas efter utgången av år 2030.

Om en ansökan om godkännande för tilldelning av elcertifikat enligt 1 § tredje stycket, 2 § tredje stycket, eller 3 a § kommer in till tillsynsmyndigheten efter det att anläggningens godkännande för tilldelning har återkallats enligt 6 kap. 6 § 3 a, får elcertifikat endast tilldelas från tillsynsmyndighetens nya beslut om godkännande för tilldelning av elcertifikat.

Om en ansökan om godkännande för tilldelning av elcertifikat enligt 1 § fjärde stycket, 2 § tredje stycket, eller 3 a § kommer in till tillsynsmyndigheten efter det att anläggningens godkännande för tilldelning har återkallats enligt 6 kap. 6 § 3 a, får elcertifikat endast tilldelas från tillsynsmyndighetens nya beslut om godkännande för tilldelning av elcertifikat.

9 a §⁴

Om en anläggnings godkännande för tilldelning av elcertifikat har återkallats enligt 6 kap. 6 §, får elcertifikat inte tilldelas för samma produktionsanläggning om anläggningen endast har flyttats till en annan plats.

Tilldelning av elcertifikat för ökad produktionskapacitet enligt

Tilldelning av elcertifikat för ökad produktionskapacitet enligt

² Senaste lydelse 2009:269.

³ Senaste lydelse 2009:269.

⁴ Senaste lydelse 2009:269.

1 § *tredje* stycket eller 2 § tredje stycket får dock ske trots vad som sägs i första stycket. 1 § *fjärde* stycket eller 2 § tredje stycket får dock ske trots vad som sägs i första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:1495) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2009:1495) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2009:1495

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Föreslagen lydelse

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

3. *Bestämmelserna i 7 kap. 3 § fjärde stycket och 7 kap. 4 § andra stycket tillämpas dock från och med den 1 januari 2012.*

3 Ärendet och dess beredning

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG antogs den 23 april 2009. Direktivet finns i *bilaga 1*.

Regeringen beslutade den 18 december 2008 att låta Statens energimyndighet utreda hur direktivets bestämmelser om hållbarhetskriterier kan införlivas i svensk rätt.

Myndigheten inkom i oktober 2009 med rapporten Hållbarhetskriterier. Rapportens lagförslag finns i *bilaga 2*.

Rapporten har remissbehandlats. En förteckning av remissinstanserna finns i *bilaga 3*.

En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Regeringskansliet (Näringsdepartementet) (Dnr 2009/7508/E).

4 Bakgrund

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG (förnybartdirektivet) antogs den 23 april 2009.

Direktivet är ett medel för att uppnå Europeiska unionens mål att 20 procent av unionens bruttoenergianvändning ska tillgodoses genom energi från förnybara energikällor senast 2020 och att andelen energi från förnybara energikällor när det gäller alla former av transporter år 2020 ska uppgå till minst tio procent av den slutliga energianvändningen i transporter i varje medlemsstat.

Genom direktivet upprättas en gemensam ram för främjande av energi från förnybara energikällor. För varje medlemsstat anges ett nationellt övergripande mål för andelen energi från förnybara energikällor som medlemsstaten ska ha uppnått senast 2020. Dessa andelar skiljer sig åt mellan medlemsstaterna men om de uppnås medför det att den samlade unionens mål om att 20 procent av unionens bruttoenergianvändning ska tillgodoses genom energi från förnybara energikällor uppnås.

För Sverige är det nationella övergripande målet satt till 49 procent.

Bland de förnybara energikällorna ingår biodrivmedel och flytande biobränslen. För dessa energislag anges vissa kriterier som de måste uppfylla för att användningen av energislagen ska få beaktas vid uppnåendet av det nationella övergripande målet.

Dessutom anges i direktivet att endast biodrivmedel och flytande biobränslen som uppfyller dessa kriterier får dels beaktas vid uppfyllandet av kvoter för energi från förnybara energikällor enligt nationella bestämmelser, dels komma i fråga för finansiellt stöd för användning av dessa energislag.

Bestämmelser om dessa hållbarhetskriterier finns i artiklarna 17–21 i direktivet.

5 Artiklarna 17–21

5.1 Artikel 17

Artikeln, som består av nio punkter, har rubriken ”Hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen”.

Som framgår av rubriken regleras i artikeln vissa frågor angående *biodrivmedel* och *flytande biobränslen*. Dessa två begrepp definieras i artikel 2 enligt följande.

Med *biodrivmedel* avses enligt punkten i ”vätskeformiga eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för transportändamål”.

Med *flytande biobränslen* avses enligt punkten h ”vätskeformiga bränslen för andra energiändamål än för transportändamål, inbegripet el, uppvärmning och kylning, som framställs av biomassa”.

Gemensamt för båda dessa begrepp är alltså att de framställs av *biomassa*.

Med *biomassa* avses enligt punkten e ”den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk (inklusive material av vegetabiliskt och animaliskt ursprung), skogsbruk och därmed förknippad industri inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall”.

Biomassa

Biomassa är ett samlande begrepp för de råvaror som används för att framställa biodrivmedel och flytande biobränslen.

Med produkter avses sådant som odlas i syfte att användas vid framställning av biodrivmedel och flytande biobränslen. Med restprodukter avses sådant som blir över vid sedvanligt jordbruk och skogsbruk och som tas tillvara för att användas vid framställning av biodrivmedel och flytande biobränslen.

De produkter från jordbruk som främst används är vete, raps, majs och sockerrör men även energiskog förekommer. Av vete framställs etanol som används som ersättning för bensin och av raps framställs rapsolja, som förädlas till rapsmetylester (RME), vilket används som ersättning för diesel. Det avfall från jordbruk som främst används är gödsel, av vilket man framställer biogas.

Den produkt från skogsbruk som främst används är ved. De restprodukter från skogsbruk som främst används är toppar, kvistar och bark. Dessa produkter och restprodukter används som eldningsbränsle, vilket är ett fast biobränsle, som inte omfattas av direktivet och därmed inte heller av den föreslagna lagen.

Restprodukter från ”därmed förknippad industri” är främst sågspån och svartlut. Av sågspån görs pellets som används som eldningsbränsle och svartlut som också används som eldningsbränsle och som inom några år förhoppningsvis kommer att kunna förädlas till drivmedel.

Exempel på industriavfall är slam och på kommunalt avfall sopor, av vilket man framställer biogas.

Biodrivmedel

De biodrivmedel som främst används i Sverige är etanol, FAME och biogas.

Etanol framställs vanligen genom jäsning av socker eller stärkelsrika jordbruksprodukter, exempelvis spannmål, eller genom jäsning av cellulosebaserad råvara, exempelvis sockerrik lut från sulfittmassatillverkning. Huvuddelen av den etanol som används i Sverige importeras.

Etanol används på två sätt, som låginblandad etanol och som övrig etanol. Det första sättet innebär att etanol tillsätts bensin så att etanolen uppgår till högst fem volymprocent. Det andra sättet innebär att etanol utgör huvudingrediensen i bränslet med inblandning av femton procent bensin eller fem procent tändförbättrare, framför allt i dieselmotorer.

Fat Acid Methyl Ester (FAME) är ett samlingsnamn för fettsyrametylestrar, av vilka den vanligaste i Sverige är rapsmetylester (RME).

FAME produceras i Sverige huvudsakligen genom förestring av rapsolja till rapsmetylester (RME). Förestring innebär att en syra förenas med alkohol.

FAME används antingen genom inblandning i diesel, varvid halten FAME uppgår till högst fem procent, eller direkt som fordonsbränsle i form av biodiesel.

Biogas, som till skillnad från de två föregående biodrivmedlen, är ett gasformigt biodrivmedel, produceras vanligen genom rötning, där organiskt material bryts ner genom jäsning under syrefria förhållanden. Som råvara vid rötningen används i Sverige främst inhemska råvaror, såsom avfall och slam från avloppsreningsverk. Det förekommer också att man använder avfall från slakterier och stallgödsel.

Vid rötningen bildas rågas som uppgraderas till biogas, vilken kan användas som drivmedel.

Antingen blandas biogasen med naturgas, som sedan används som fordonsbränsle, eller används den direkt som fordonsbränsle.

Från skogsråvara sker idag (2010) ännu inte någon storskalig produktion av biodrivmedel, men viktiga möjligheter är produktion av DME (dimetyleter), metanol eller etanol baserat på ved eller svartlut eller biodiesel baserat på råttallolja.

Flytande biobränslen

Definitionen omfattar, till skillnad från biodrivmedel, bara vätskeformiga och alltså inte gasformiga produkter.

De bränslen som används i Sverige och som omfattas av definitionen är biooljor, råttallolja och tallbeckolja.

Biooljor omfattar fyra typer av produkter, nämligen vegetabiliska och animaliska oljor samt vegetabiliska och animaliska fetter. Den vanligaste biooljan är rapsolja.

Biooljor används främst som ersättningsbränsle i stället för fossil olja i värme- och kraftvärmeverk. Olika blandningar av oljor och fetter används beroende på anläggningens egenskaper.

Råttallolja erhålls som en biprodukt vid tillverkning av kemisk pappersmassa och kan användas som bränsle. Råttallolja kan även destilleras och därefter användas vid framställning av lim, färg och

fernissa. Vid destilleringen uppstår som en restprodukt tallbeckolja, vilken kan användas som bränsle.

Punkten 1 första stycket

Biodrivmedel och flytande bibränslen får beaktas för tre angivna syften endast om de uppfyller ett antal kriterier, som anges i punkterna 2–6.

De tre syftena är:

a) Mätning av uppfyllandet av kravet på andelen energi från förnybara energikällor av den slutliga energianvändningen enligt artikel 3 punkterna 1, 2 och 4 i direktivet,

b) Mätning av hur kvoter för energi från förnybara energikällor uppfylls, och

c) Möjligheten att få finansiellt stöd från staten för användning av biodrivmedel och flytande bibränslen.

Punkten 1 första stycket a genomförs genom 1 kap. 3 § första stycket i lagen.

Punkten 1 första stycket b genomförs genom den föreslagna ändringen i lagen om elcertifikat.

Punkten 1 första stycket c reglerar möjligheten att ge finansiellt stöd från staten för användning av biodrivmedel och flytande bibränslen. Det i Sverige viktigaste stödet är vissa skattelättnader för dessa bränslen. Skattelättnaderna för flytande bibränslen och biogas regleras i lagen (1994:1776) om skatt på energi medan övriga biodrivmedel undantas från energiskatt och koldioxidskatt genom individuella regeringsbeslut, som grundar sig på en dispensmöjlighet i den lagen.

Detta beskrivs närmare i avsnitt 8.

Punkten 1 andra stycket

Biodrivmedel och flytande bibränslen som framställts av avfall eller andra restprodukter än sådana från jordbruk, skogsbruk, fiske och vattenbruk behöver bara uppfylla det hållbarhetskriterium som anges i artikel 17.2 för att anses som hållbara.

Bestämmelsen ligger till grund för 1 kap. 3 § andra stycket i lagen.

Punkten 2

I denna punkt anges det första hållbarhetskriteriet, som innebär att användningen av biodrivmedel och flytande bibränslen måste medföra en minskning av utsläppen av växthusgas jämfört med utsläppen om fossila bränslen i stället hade använts med minst 35 procent för att bränslet ska anses som hållbart.

Av artikel 19.1 framgår att minskningen avser en minskning för en produktionskedja.

Punkten genomförs genom 2 kap. 1 § i lagen. Frågan behandlas närmare i författningskommentaren till paragrafen.

Punkterna 3–5

I dessa punkter anges ytterligare hållbarhetskriterier. De har det gemensamt att för att anses som hållbara får inte biodrivmedel och flytande biobränslen produceras av råvaror som har odlats eller avverkats på vissa angivna typer av markområden. Skälet är att områdena under punkten 3 är värdefulla för den biologiska mångfalden och att ändrad markanvändning på områdena under punkterna 4 och 5 kan frigöra koldioxid som är bundet i organiskt material i marken.

Punkterna genomförs genom 2 kap. 2–5 §§ i lagen. Frågan behandlas närmare i författningskommentarerna till nämnda paragrafer.

Punkten 6

I denna punkt ges bestämmelser om jordbruksråvaror som används för framställning av biodrivmedel och biobränslen. För att bränslen som framställts av dessa råvaror ska anses som hållbara måste jordbruksråvarorna ha odlats i enlighet med bestämmelserna i ett antal rättsakter, som antagits inom ramen för unionens gemensamma jordbrukspolitik. Rättsakterna utgörs av en förordning, som är direkt tillämplig i Sverige och sex direktiv som samtliga är genomförda i svensk lagstiftning.

Denna punkt gäller bara jordbruksråvaror som har odlats inom unionen.

Punkten genomförs genom 2 kap. 6 § i lagen.

Punkten 7

Punkten riktar sig till kommissionen.

Punkten 8

Enligt denna punkt får medlemsstaterna, med avseende på de syften som anges i punkten 1 första stycket a, b och c, inte vägra att anse biodrivmedel och biobränslen som hållbara av andra hållbarhetsskäl än de som anges i artikeln.

Punkten 9

Punkten riktar sig till kommissionen.

5.2 Artikel 18

Artikeln, som består av nio punkter, har rubriken ”Kontroll av överensstämmelse med hållbarhetskriterierna för biodrivmedel och flytande biobränslen”.

Punkten 1

I de fall då biodrivmedel och flytande biobränslen ska beaktas för de ändamål som anges i artikel 17.1 ska medlemsstaterna kräva att de ekonomiska aktörerna visar att hållbarhetskriterierna i artikel 17.2–17.5 är uppfyllda. Vilka som avses med termen ”ekonomiska aktörer” anges inte.

I punkten anges också att de ekonomiska aktörerna vid rapporteringen ska använda ett s.k. massbalanssystem, som ska uppfylla tre krav enligt följande.

a) Systemet ska medge att partier med råvaror eller biobränslen kan blandas även om olika delar av partiet har olika hållbarhetsegenskaper.

b) Information om hållbarhetsegenskaper hos ett parti och om dess storlek ska vara kopplad till blandningen.

c) Summan av alla partier som tas från blandningen ska beskrivas ha samma hållbarhetsegenskaper, i samma mängder, som summan av alla partier som har tillförts blandningen.

Innebörden av detta är i praktiken att en viss samlad mängd råvaror till biobränslen, som härrör från olika områden med olika egenskaper ska kunna redovisas med varje ingående del separat. De olika delarna behöver inte kunna identifieras rent fysiskt men omfattningen av varje ingående del ska kunna redovisas. Följden av detta är att ett inköp av en viss mängd råvaror med specifika hållbarhetsegenskaper som en återförsäljare har gjort ska motsvaras av försäljning av samma mängd råvaror med de specifika hållbarhetsegenskaperna.

Punkten genomförs genom förordningar och myndighetsföreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigandet i 3 kap. 1 § sista stycket i lagen.

Punkten 2

Punkten riktar sig till kommissionen.

Punkten 3

Bestämmelserna i denna punkt kan ses som en komplettering till bestämmelserna i punkten 1 om de ekonomiska aktörernas skyldighet att visa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda.

I *första stycket* föreskrivs att medlemsstaterna ska se till att de ekonomiska aktörerna dels tillhandahåller tillförlitlig information, dels, på begäran, gör de uppgifter på vilken informationen baserar sig tillgänglig för medlemsstaten. Begreppet ”information” syftar på de uppgifter som omfattas av rapporteringsskyldigheten.

Dessutom ska de ekonomiska aktörerna låta informationen genomgå en tillfredsställande oberoende granskning och därefter förete bevis på att så skett.

Granskningen ska avse två omständigheter. Den första är att kontrollera att de system de ekonomiska aktörerna använder är korrekta, tillförlitliga och skyddade mot bedrägerier.

Den andra omständigheten avser en utvärdering av dels provtagningens frekvens och den metod som använts för provtagningen, dels uppgifternas tillförlitlighet. Det finns i direktivet inga uttryckliga krav på sådana provtagningar som nämns här, men om detta har skett ska det rapporteras och det omfattas då också av den granskning som nämns i detta stycke.

I *andra stycket* ges närmare bestämmelser om de uppgifter som informationen som nämns i första stycket ska innehålla. Det gäller främst hur de markområden som nämns i artikel 17.2–17.5 har behandlats.

Om den ekonomiske aktören har vidtagit åtgärder för att ta hänsyn till dels den sociala hållbarheten i unionen och i tredjeländer till följd av den ökade efterfrågan på biodrivmedel, dels den inverkan som unionens biodrivmedelspolitik har haft på tillgången på livsmedel till överkomligt pris, särskilt för människor i utvecklingsländerna, ska information lämnas om dessa åtgärder. Det föreligger dock ingen skyldighet att vidta sådana åtgärder.

Tredje stycket riktar sig till kommissionen.

I *fjärde stycket* anges att vad som föreskrivs i denna punkt gäller oavsett om biobränslet har framställts inom unionen eller har importerats.

Enligt *femte stycket* ska en medlemsstat till kommissionen överlämna den information som har lämnats av de ekonomiska aktörerna. Informationen ska lämnas i aggregerad form.

Första och andra styckena genomförs genom 3 kap. 1 § första–tredje styckena samt de förordningar och myndighetsföreskrifter som meddelas med stöd av 3 kap. 1 § sista stycket.

Punkterna 4–9

Dessa punkter riktar sig till unionen och kommissionen.

5.3 Artikel 19

Artikeln, som består av åtta punkter, har rubriken ”Beräkning av växthusgaspåverkan av biodrivmedel och flytande biobränslen”.

Punkten 1

Här anges hur beräkning av minskade utsläpp av växthusgaser vid tillämpning av artikel 17.2 ska ske. Tre olika modeller anges som alternativ. Alla tre modeller hänvisar till närmare bestämmelser i bilaga V.

Punkten genomförs genom förordningar och myndighetsföreskrifter som meddelas enligt 2 kap. 1 § fjärde stycket. Skälet är att de beräkningsmodeller som anges i denna punkt är både komplicerade och omfattande och därför inte lämpar sig för lagform.

Punkten 2

I denna punkt regleras viss rapporteringsskyldighet till kommissionen för medlemsstaterna.

Punkten 3

I denna punkt ges vissa närmare bestämmelser om det beräkningssätt som anges i punkten 1.

Punkten genomförs på samma sätt som punkten 1.

Punkterna 4–8

Punkterna riktar sig till kommissionen.

5.4 Artikel 20

I artikeln, som har rubriken ”Genomförandeåtgärder”, anges att då artiklarna 17.3 andra stycket, 18.3 tredje stycket, 18.6, 18.8, 19.5, 19.7 första stycket och 19.8 genomförs i nationell lagstiftning ska även de syften som anges i artikel 7a i direktiv 98/70/EG fullt ut beaktas.

Direktiv 98/70/EG är numera ersatt av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/30/EG av den 23 april 2009 om ändring av direktiv 98/70/EG, vad gäller specifikationer för bensin, diesel och gasoljor och införande av ett system för hur växthusgasutsläpp ska övervakas och minskas, om ändring av rådets direktiv 1999/32/EG, vad gäller specifikationen för bränsle som används av fartyg på inre vattenvägar, och om upphävande av direktiv 93/12/EEG. Artikel 7a återfinns i detta direktiv.

Direktivet ska vara genomfört senast den 31 december 2010 och är ännu inte genomfört i svensk lagstiftning. Såvitt gäller genomförande av förnybartdirektivet kommer syftena i nämnda artikel 7 a främst att beaktas då förordningar och myndighetsföreskrifter utarbetas.

5.5 Artikel 21

I artikeln, som har rubriken ”Särskilda bestämmelser för energi från förnybara energikällor inom transportsektorn”, åläggs medlemsstaterna i punkten 1 viss informationsskyldighet gentemot allmänheten. Regeringen kommer att ge en myndighet i uppdrag att genomföra sådana informationsinsatser.

I punkten 2 ges vissa bestämmelser om beräkningen av nationella kvoter för energi från förnybara energikällor. Den bestämmelsen kommer att genomföras genom de förordningar och myndighetsföreskrifter, där rapporteringsskyldigheten närmare kommer att regleras.

6 Lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

Regeringens förslag: En lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen införs i syfte att genomföra artiklarna 17–21 i förnybartdirektivet såvitt avser kravet att dessa bränslen ska vara hållbara för att få beaktas vid uppnåendet av målet om andel förnybar energi.

Lagen (2003:113) om elcertifikat ändras i syfte att genomföra kravet att biobränslen ska vara hållbara för att få beaktas vid uppfyllandet av kvoter för energi från förnybara energikällor.

Regeringens bedömning: Direktivets krav på att hållbarhetskriterierna också ska uppfyllas för att finansiellt stöd ska få ges till dessa bränslen, bör behandlas i särskild ordning, då ytterligare utredning krävs i den delen.

Rapportens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna är positiva eller har inget att erinra mot förslaget att genomföra artiklarna 17–21 i förnybartdirektivet genom en särskild lag. Ett flertal remissinstanser uppmärksammar dock att skogsvårdslagen och miljöbalken redan innehåller bestämmelser som i viss mån överlappar de här föreslagna hållbarhetskriterierna. Mot denna bakgrund efterfrågas en vidare analys av möjligheterna att använda sig av befintlig lagstiftning såsom miljöbalken eller skogsvårdslagen, som alternativ eller komplement till en särskild lag om hållbarhetskriterier. *Naturvårdsverket* anger att frågan är komplex och att det bör utredas vidare ifall befintlig lagstiftning är tillräcklig eller ifall den kan kompletteras för att kunna användas även för att genomföra hållbarhetskriterierna. *Svenska biogasföreningen* menar att befintlig lagstiftning bör nyttjas så långt som möjligt. *Träbränsleföreningen* anger att man i första hand bör pröva om inte skogsvårdslagen och miljöbalken räcker för att säkerställa att svensk skogsråvara uppfyller hållbarhetskriterierna för biobränslen.

Skogsstyrelsen, *Skogsindustrierna* och *SVEBIO* anger att befintlig lagstiftning är tillräcklig för att säkerställa att råvara från svensk skog uppfyller hållbarhetskriterierna. *LRF* anger att befintlig lagstiftning innebär att svenskt lantbruk och skogsbruk uppfyller hållbarhetskriterierna. *Lantmännen* vill låta utreda ifall detta är fallet.

Jordbruksverket anser att odling av grödor för produktion av biodrivmedel och flytande biobränslen på svensk jordbruksmark bör anses uppfylla hållbarhetskriterierna i det fall odlingen sker enligt regler och hävd samt att det befintliga kontrollsystemet för detta är tillräckligt.

Länsstyrelsen i Dalarnas län säger att det behövs en samordning av hållbarhetskriterierna med skogsvårdslagen och miljöbalken – bland annat avseende begrepp, markslagsdefinitioner, mm.

SVEBIO noterar att rapportens förslag innebär att stora delar av direktivet, exempelvis beräkningsmetoden för bränslenas utsläpp av växthusgaser i ett livscykelperspektiv, kommer att regleras genom förordning och föreskrifter, vilket enligt *SVEBIO* inte är tillfredsställande.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Enligt regeringens bedömning finns det flera skäl att reglera hållbarhetskriterierna i en särskild lag. För det första ska hållbarhetskriterierna gälla även importerad råvara eller bränslen. Då dessa kommer från länder med en miljölagstiftning som skiljer sig från den svenska, behövs en lag som kan appliceras även på denna import. Skogsvårdslagen och miljöbalken kan inte kompletteras i detta syfte. För det andra vill regeringen uppmärksamma att några av de aspekter som omfattas av direktivets hållbarhetskriterier i dagsläget inte regleras i svensk rätt. Detta gäller främst kravet på växthusgasreduktion. För det tredje menar regeringen att en särskild hållbarhetslag, som samlar samtliga hållbarhetskriterier, innebär ett tydligare, enklare och mer transparent genomförande av direktivet, jämfört med alternativet att justera ett antal redan gällande lagar, förordningar och föreskrifter.

Förslaget till lag om hållbarhetskriterier innebär att stora delar av direktivets detaljbestämmelser kommer att regleras genom förordning och föreskrifter. Enligt regeringens bedömning finns det två skäl att inte införa dessa detaljbestämmelser i lag. För det första handlar det om en typ av bestämmelser, exempelvis gällande beräkningsmetoder, som inte är lämpade att införa i lag. För det andra kommer dessa bestämmelser att vara föremål för förändring utifrån kommitologiska processer.

Som har nämnts i avsnitt 5.1 under artikel 17 punkten 1 första stycket måste biodrivmedel och flytande biobränslen uppfylla hållbarhetskriterierna för att få beaktas vid mätning av hur kvoter för energi från förnybara energikällor uppfylls. För svenskt vidkommande finns bestämmelser om detta inom elcertifikatsystemet, som regleras i lagen (2003:113) om elcertifikat. Kort uttryckt innebär systemet att en viss kvotdel av en elanvändares elförbrukning måste bestå av el som producerats från förnybara energikällor. Denna skyldighet fullgörs i praktiken genom att elanvändaren inköper ett visst antal elcertifikat som motsvarar elanvändarens kvotdel av el från förnybara energikällor. Enligt lagen om elcertifikat är det elleverantören som för elanvändarnas räkning köper elcertifikaten och sedan debiterar kunderna för detta.

De som producerar el från förnybara energikällor tilldelas av staten elcertifikat i förhållande till sin produktion. Dessa elcertifikat kan elproducenterna sedan sälja till dem som är skyldiga att förvärva certifikat i enlighet med vad som nyss nämnts. Som förnybara energikällor räknas bl.a. biobränslen. Sådana används framför allt i kraftvärmeverk.

På grund av bestämmelserna om hållbarhetskriterier i direktivet föreslås i denna lagrådsremiss en ändring i lagen om elcertifikat. Ändringen innebär att den som producerar el med användande av biobränslen bara får tilldelas elcertifikat i förhållande till den el som producerats med användande av biobränslen som uppfyller hållbarhetskriterierna i lagen om hållbarhetskriterier.

I rapporten föreslås även ändring i 6 kap. 7 §. I paragrafens första stycke anges att den som felaktigt tilldelas elcertifikat genom att lämna oriktiga eller vilseledande uppgifter i vissa angivna typer av rapporteringar ska betala en sanktionsavgift. I andra stycket anges att ett beslut om sanktionsavgift inte får avse elcertifikat som har tilldelats mer än två år före beslutet om sanktionsavgift. I rapporten föreslås ett tillägg i andra

stycket innebärande att ett beslut om sanktionsavgift inte får avse elcertifikat som har tilldelats mer än sex år före beslutet om felaktigheten består i uppfyllandet av hållbarhetskriterier.

Regeringen avstår från att lägga fram detta förslag. Den fråga som förslaget berör bör avgöras efter det att närmare föreskrifter om rapportering av uppfyllande av hållbarhetskriterier har utarbetats. Det kan också visa sig att en samordning med motsvarande bestämmelser i lagen om skatt på energi kan behövas.

Genom ovanstående lagförslag genomförs artiklarna 17–21 i förnybartdirektivet så vitt avser kravet att dessa bränslen ska vara hållbara för att få beaktas vid uppnåendet av målet om andel förnybar energi samt för uppfyllandet av kvoter för energi från förnybara energikällor. I fråga om artikel 17 rör det sig således om punkterna 1 a och 1 b. Direktivets krav på att hållbarhetskriterierna också ska uppfyllas för att finansiellt stöd ska få ges till dessa bränslen, dvs. punkten 1 c, bör behandlas i särskild ordning. Det viktigaste stödet i Sverige är de skattelättnader som i dag ges för flytande biobränslen och biodrivmedel. Som närmare utvecklas i avsnitt 8 anser regeringen att ytterligare utredning krävs för att få ett system på plats som uppfyller kraven i förnybartdirektivet och den skattemässiga hanteringen av skattelättnaderna. Regeringen avser därför att senare återkomma med förslag till de erforderliga författningsändringar som kan krävas för att punkten 1 c i artikel 17 kan genomföras.

7 Rapportering och tillsyn

Regeringens förslag: Följande aktörer blir rapporteringsskyldiga enligt den föreslagna lagen:

- Den som yrkesmässigt levererar biodrivmedel till eget eller annans säljställe i Sverige,
- den som yrkesmässigt använder biodrivmedel som inte erhålls vid säljställe,
- den som yrkesmässigt använder flytande biobränsle, och
- den som yrkesmässigt levererar flytande biobränslen till användare i Sverige som inte yrkesmässigt använder flytande biobränsle.

Den rapporteringsskyldige ska till tillsynsmyndigheten rapportera den mängd hållbart biodrivmedel och hållbart flytande biobränsle som har levererats eller använts. Uppgifterna ska verifieras av en oberoende granskare.

Regeringens bedömning: Statens energimyndighet bör utses att vara tillsynsmyndighet enligt den föreslagna lagen.

Rapportens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I rapporten föreslås även att den oberoende granskaren ska vara ackrediterad för denna uppgift enligt lagen (1992:1119) om teknisk kontroll.

Remissinstanserna: Ett antal remissinstanser, däribland *Jordbruksverket*, *Skogsstyrelsen*, *VTI*, *Tillväxtverket*, *Lantmännen*, *SVEBIO*,

Svenska biogasföreningen och *Svenska gasföreningen* understryker att den föreslagna rapporteringen utgör en ökad administrativ börda som kan bli särskilt betungande för mindre företag.

Kommerskollegium och *SWEDAC* har i sina remissyttranden uppmärksammat förslaget om att den oberoende granskaren ska vara ackrediterad för denna uppgift enligt lagen (1992:1119) om teknisk kontroll. Enligt *Kommerskollegium* och *SWEDAC* strider detta mot gällande EU-rättsliga regler om den fria rörligheten för tjänster, eftersom det föreslagna kravet på ackreditering enligt lagen (1992:1119) om teknisk kontroll innebär att endast svenska kontrollorgan kan erbjuda den aktuella verifieringstjänsten. *SEKAB* konstaterar att metoder för verifiering inte finns definierade varken i direktivet eller i förslaget till lagtext. Enligt *SEKAB* är det viktigt att utarbetandet av förordningar och föreskrifter sker i samråd med industrin samt att man undviker olika tolkningar i olika medlemsstater. *SEKAB* föreslår att rapporteringsskyldigheten inte bör omfatta den som levererar biobränsle till annans säljställe, eftersom det förekommer att kunder hämtar eller lämnar biodrivmedel och att det blir en administrativ börda att separera dessa batcher av biodrivmedel.

VTI ifrågasätter om Energimyndigheten bör vara tillsynsmyndighet för hållbarhetskriterierna eftersom myndigheten i dagsläget inte har något ansvar inom markanvändnings- och miljöområdet. *Svensk Energi* och *Svensk Fjärrvärme* anför på samma grunder att tillsynsansvaret bör delas mellan Energimyndigheten, Jordbruksverket och Skogsstyrelsen. *Naturvårdsverket* anger att frågan om vilken myndighet som är bäst lämpad för att utöva tillsynen beror på hur systemet utformas i övrigt.

Skälen för regeringens förslag:

Den administrativa bördan

Den rapportering som enligt lagen kopplas till hållbarhetskriterierna utgör en administrativ börda. Då hållbarhetskriterierna reglerar hela produktionskedjan, från odling till färdigt bränsle, kommer detta förhållande att gälla inte bara de rapporteringsskyldiga utan även deras underleverantörer. I sammanhanget bör dock understrykas att hållbarhetskriterierna endast utgör en del av ett större paket åtgärder som sammantaget syftar till att öka andelen förnybar energi. Ett exempel är att den högsta andelen tillåten inblandningen av biodrivmedel i bensin och diesel har blivit högre genom den förändring av bränslekvalitetsdirektivet som medlemsstaterna är skyldiga att genomföra kring årsskiftet 2010/2011. Ett annat exempel är det bindande målet om att andelen förnybar energi i transportsektorn ska vara minst 10 procent i samtliga medlemsstater senast 2020. Sammantaget bedöms dessa beslut komma att leda till en kraftigt ökad efterfrågan på dessa bränslen. Hållbarhetskriteriernas huvudsakliga syfte är att minimera de potentiella negativa effekterna av den ökade efterfrågan och rapporteringen är en nödvändig följd av detta, eftersom hållbarhetskriterier utan någon form av rapportering, kontroll och tillsyn kan ifrågasättas som mer eller mindre verkningslösa eller konkurrenssnedvridande, då samtliga eller vissa aktörer hade kunnat välja att inte beakta dem vid produktionen. Rapporteringen är därmed motiverad och förändrar inte den samlade

bedömningen att producenter av biodrivmedel sammantaget gynnas av den senare tidens beslut inom området. Regeringen kommer dock att kontinuerligt följa utvecklingen av de administrativa kostnaderna och vid behov vidta åtgärder, inte minst för mindre aktörer eftersom de kan uppleva rapporteringen som särskilt betungande. För att minimera den administrativa bördan bör förordningar och föreskrifter inom området i så hög grad som möjligt beakta och utnyttja redan befintliga system och kontrollmekanismer.

Oberoende granskning

I direktivet anges att rapporteringen om hållbarhetskriterierna ska kontrolleras av en oberoende granskare innan den överlämnas till ansvarig myndighet. Regeringen delar den bedömning som framförts av *Kommerskollegium* och *SWEDAC* om att ett krav på att den oberoende granskaren ska vara ackrediterad enligt lagen (1992:1119) om teknisk kontroll kan vara i strid mot EU-rättsliga regler. Regeringen vill även understryka att hållbarhetskriterierna inte har någon direkt föregångare vilket innebär att det inte finns några befintliga system för att kontrollera huruvida kriterierna är uppfyllda eller inte. Regeringen förväntar sig dock en framväxt av sådana system, exempelvis i form av certifiering. För att inte hindra utvecklingen genom att binda de svenska aktörerna till en särskild lösning föreslår regeringen att lagen endast anger att det ska vara en oberoende granskare. De närmare kraven på den granskaren och granskningen kan sedan anges i förordning eller föreskrift.

Tillsyn

Enligt regeringens bedömning finns det stora fördelar med att utse endast en tillsynsmyndighet, främst eftersom det underlättar för de rapporteringsskyldiga. Energimyndigheten är tillsynsmyndighet för elcertifikatsystemet och ansvarar för energistatistiken. Energimyndigheten har även under lång tid finansierat och bedrivit forskning med anknytning till området samt följt tillkomsten av förnybartdirektivet. Det är dock Jordbruksverket, Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket som handlägger markanvändningsfrågor, vilka utgör en viktig del av hållbarhetskriterierna.

Enligt regeringens bedömning är Energimyndighetens ovan nämnda erfarenheter av relaterade frågor, samt Energimyndighetens mer generella kompetens inom energiområdet av avgörande betydelse i kommande arbete som tillsynsmyndighet för hållbarhetskriterierna. Regeringen avser därför att utse Energimyndigheten som tillsynsmyndighet. I denna roll kommer dock Energimyndigheten att behöva samverka med de myndigheter som ansvarar för markanvändningsfrågor.

Straff

I rapporten föreslås att den som uppsåtligen eller av oaktsamhet inte anmäler sig som rapporteringsskyldig eller inte fullgör sin rapporteringsskyldighet ska dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Regeringen gör i denna del följande bedömning. Straffbestämmelser kan vara motiverade då det kan finnas incitament för den som åläggs en skyldighet att inte fullgöra denna skyldighet. I det nu aktuella fallet råder snarare det motsatta förhållandet. Som närmare framgår av *avsnitt 8*, är avsikten att skattelättnader endast ska kunna ges för hållbara biodrivmedel och flytande biobränslen. Den skattskyldige ska därvid kunna visa att det biobränsle han har använt eller levererat är hållbart. Om inte så sker tas full skatt, i nivå med likvärdigt fossilt bränsle, ut på bränslet. Redan den omständigheten gör att några överträdelser mot de aktuella rapporteringsbestämmelserna stor sannolikhet kan bedömas inte komma att inträffa. Till saken hör också att i stort sett alla aktörer som omfattas av dessa bestämmelser är stora företag, där straffbestämmelser mot enskilda sällan är det mest effektiva sättet att förhindra brott mot denna typ av bestämmelser.

Om trots allt någon aktör skulle bryta mot dessa bestämmelser innehåller lagen möjligheter för tillsynsmyndigheten att vid vite förelägga vederbörande att iaktta bestämmelserna. Den möjligheten torde vara en mer effektiv åtgärd för att åstadkomma rättelse än hot om straff.

Regeringens lagförslag innehåller därför inga straffbestämmelser.

Skadestånd

I rapporten föreslås en bestämmelse att den som lider skada på grund av tekniskt fel i datastödet för hantering av detta system ska ha rätt till ersättning av staten. Bestämmelsen finns intagen i 5 kap. 4 § i rapportens lagförslag. Bestämmelsen är utformad efter mönster i lagen (2003:113) om elcertifikat, där den är intagen i 7 kap. 5 §.

Regeringen gör i den delen följande bedömning.

Hantering av elcertifikat sker i ett elcertifikatregister som förs med stöd av ett datasystem. Registret förs av Affärsverket svenska kraftnät. Registret består av certifikatkonton som läggs upp för certifikatberättigade producenter och för dem som är kvotpliktiga, dvs. som är skyldiga att köpa elcertifikat. Alla transaktioner angående en kontohavares elcertifikat registreras på dennes konto. Om det uppstår fel i datasystemet kan en kontohavare exempelvis förlora ett antal certifikat. Detta går naturligtvis att rätta till, men då felet uppstod kanske kontohavaren stod i begrepp att sälja certifikaten. När certifikaten återställs kan priset på elcertifikat ha sjunkit och han blir tvungen att sälja till ett lägre pris än han ursprungligen avsåg att göra.

Det datasystem som kommer att användas inom ramen för detta system har en helt annan karaktär. Det kommer huvudsakligen att omfatta olika företags rapporter om den mängd biobränslen som de har levererat eller använt och uppgifter om de hållbarhetskriterier som regleras i lagen. Fel i datasystemet kan därmed knappast orsaka några ekonomiska skador av den art som kan uppstå vid datafel i elcertifikatregistret.

Regeringen lägger därför inte fram något förslag till reglering av denna fråga.

I rapporten föreslås också att i ärenden om ersättning enligt 4 § i rapportens förslag ska staten företrädas av den myndighet som rege-

ringen bestämmer. Då den föreslagna bestämmelsen nu saknar aktualitet lägger regeringen inte fram något förslag i den delen.

Skadestånd vid behandling av personuppgifter

I rapporten föreslås att det i lagen införs en bestämmelse som innebär att 48 § personuppgiftslagen (1998:204) om skadestånd ska gälla vid behandling av personuppgifter enligt den föreslagna lagen. Bestämmelsen finns intagen i 5 kap. 5 § i rapportens lagförslag och är utformad efter mönster i lagen (2003:113) om elcertifikat, där den är intagen i 7 kap. 7 §.

Det är vanligt att s.k. registerförfattningar innehåller hänvisningar till bestämmelsen om skadestånd i 48 § personuppgiftslagen. Anledningen till detta är att bestämmelsen är utformad på ett sådant sätt att skadestånd endast utgår vid överträdelser av personuppgiftslagen och inte vid behandling av personuppgifter i strid med andra författningar. Den nu föreslagna lagen innehåller emellertid inte någon reglering om behandling av personuppgifter och det finns därför inte behov av att införa en bestämmelse av det slag som föreslagits i rapporten.

Regeringen lägger därför inte fram något förslag till reglering av denna fråga.

8 Hållbarhetskriterierna som villkor för skattelättnader för vissa biobränslen

Regeringens förslag: Det tidigare beslutade villkoret att vissa biobränslen ska uppfylla hållbarhetskriterierna enligt förnybartdirektivet för att ges skattefrihet ska tillämpas först från och med den 1 januari 2012. De biobränslen som omfattas av skattefrihet är vegetabiliska och animaliska oljor och fetter m.m. som förbrukas för uppvärmning samt för biogas som förbrukas som drivmedel.

Regeringens bedömning: Om skattelättnader ges för andra biobrivmedel än biogas bör dessa skattelättnader, från och med den 1 januari 2012, villkoras av att bränslena uppfyller hållbarhetskriterierna i förnybartdirektivet. I den mån skattelättnaderna ges genom regeringsbeslut (s.k. pilotprojektdispenser) bör detta villkor föras in i respektive beslut.

Rapportens förslag: Skattefriheten för vegetabiliska och animaliska oljor och fetter m.m. som förbrukas som bränsle för uppvärmning samt för biogas som förbrukas som drivmedel villkoras, från och med den 1 januari 2011, av att hållbarhetskriterierna i den föreslagna nya lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen uppfylls.

Remissinstanserna: Svenska Petroleum Institutet (SPI), Skatteverket, Svensk Energi och Svensk Fjärrvärme anser att det måste klargöras vad som ska gälla om det visar sig att en aktör fått skattenedsättning för ett bränsle som inte bedöms uppfylla hållbarhetskriterierna eller om bränslet

inte rapporterats till ansvarig myndighet. Enligt *Skatteverket* är det väsentligt att bestämmelserna om skattebefrielse samordnas tidsmässigt med det som utgör en förutsättning för skattebefrielsen och anser att ett preliminärt avdragsförfarande är olämpligt. *SPI* och *Skatteverket* befarar att massbalanssystemet kan medföra att om en delmängd inte bedöms uppfylla hållbarhetskriterierna, så kan den skattskyldige inte styrka att hela den aktuella bränslemängden uppfyller hållbarhetskriterierna och därmed inte medges skatteavdrag för någon del. *SPI* anser att det är orimligt att aktörerna under den långa perioden, mellan beslutet om avdrag i skattedeklarationen tills tillsynsmyndighetens beslut om att bränslet är hållbart, får bära den ekonomiska risken för en framtida skattebetalning. Institutet anser att det redan vid den tidpunkt då bränslet enligt skattreglerna frigörs för konsumtion måste avgöras om bränslet är hållbart. Konsekvenserna skulle annars bli ekonomiskt ohållbara. *Svensk Energi* och *Svensk Fjärrvärme* förordar att systemet utformas så att det är den aktör som överlämnat felaktig information som ska ta det skattemässiga ansvaret. De anser vidare att möjligheten att göra avdrag för skatt på flytande bibränslen bör gälla alla sådana bränslen och inte enbart det fåtal som finns uppräknade i lagen om skatt på energi.

Bakgrunden till regeringens förslag och bedömning: Av artikel 17.1 c i direktivet om förnybar energi (Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG, EUT L 140, 5.6.2009, s. 16, Celex 32009L0028, förkortat förnybartdirektivet) följer att biodrivmedel och flytande bibränslen måste uppfylla fastlagda hållbarhetskriterier för att få ges finansiellt stöd. Av artikel 2, punkterna h) respektive i) i direktivet framgår vad som avses med *flytande biobränslen* och med *biodrivmedel* (jfr avsnitt 5.1).

Hållbarhetskriterierna ska, som närmare utvecklats i avsnitten 5 och 6 i denna lagrådsremiss, garantera att biodrivmedel och andra flytande biobränslen framställs på ett hållbart sätt. Syftet med detta är att undvika utarmning av värdefulla naturmiljöer och att säkerställa att användningen av bränslet innebär minskade utsläpp av växthusgaser. Biodrivmedel och andra flytande biobränslen måste uppfylla dessa kriterier för att få åtnjuta finansiellt stöd. Med finansiellt stöd bör avses att åtgärden utgör en skattelättnad eller annat stöd till berörda företag som är att betrakta som statsstöd.

Skatteplikt gäller enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE, för en rad uppräknade energiprodukter (se 1 kap. 3 § LSE) och även samtliga andra produkter som säljs eller förbrukas som motorbränsle samt kolväten som säljs eller förbrukas som bränsle för uppvärmning. Skattereglerna är anpassade till energiskattedirektivet (rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, EUT L 283, 31.10.2003, s. 51, Celex 32003L0096). Av olika skäl gäller skattefrihet för vissa bränslen eller användningsområden.

Generell skattefrihet gäller i dag enligt LSE för vegetabiliska och animaliska oljor och fetter (KN-nr 1507-1518), icke syntetisk metanol (KN-nr 2905 11 00) samt fettsyrametylestrar (KN-nr 3824 90 99) som uppvärmningsbränsle (se 7 kap. 3 § LSE). Även skattefrihet för biogas,

såväl som uppvärmningsbränsle som drivmedel, följer av regler i LSE (7 kap. 4 § i den lydelse av LSE som enligt SFS 2009:1495 träder i kraft den 1 januari 2011; för tiden fram till och med utgången av 2010 åstadkoms skattefriheten genom undantag från skatteplikt i 2 kap. 11 § första stycket i LSE).

Skattefriheten för ovan nämnda bränslen åstadkoms genom avdrag i den skattskyldiges deklaration av energiskatt och koldioxidskatt. Redovisningsperioden för dessa skatter är kalendermånad.

Som ett led i anpassningen till förnybartdirektivet har riksdagen under hösten 2009 beslutat att skattefriheten i LSE för vegetabiliska och animaliska oljor och fetter m.m. som uppvärmningsbränsle samt biogas som drivmedel ska villkoras av att bränslena uppfyller de hållbarhetskriterier som lagts fast i direktivet (se prop. 2009/10:41, bet. 2009/10:SkU21, SFS 2009:1495). Dessa lagändringar träder i kraft den 1 januari 2011.

Skattelättnader för andra biodrivmedel än biogas ges i dag genom regeringsbeslut (s.k. pilotprojektsdispenser), med stöd av 2 kap. 12 § LSE. Dessa beslut avser främst etanol och FAME och gäller som längst till och med utgången av 2010. I den mån skattelättnader kommer att ges för dessa biodrivmedel även för tid efter 2010, har regeringen i prop. 2009/10:41 uttalat att det bör säkerställas att denna skattelättnad villkoras av att hållbarhetskriterierna i förnybartdirektivet är uppfyllda. Skattefriheten åstadkoms, med återopande av dispensbeslutet, genom avdrag i den skattskyldiges deklaration.

Ovan nämnda skattelättnader utgör statligt stöd i enlighet med EU:s regler om statligt stöd och har godkänts ur statsstödsynpunkt av Europeiska kommissionen (se kommissionens beslut i statsstödsärende N 866/2006, EUT C 220/2 avseende uppvärmningsbränslen till och med utgången av 2012 och i statsstödsärende N 592/2006, EUT C 303/79 för biodrivmedel till och med utgången av 2013).

Regeringen har under hösten 2009 i propositionen Vissa punktskattefrågor med anledning av budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:41) utvecklat de allmänna principer som bör gälla för samordnade och effektiva ekonomiska styrmedel på klimat- och energiområdet. Förslag lades fram till lagstiftning i skattefrågor på detta område som bedömdes minska utsläppen av växthusgaser samt bidra till att målen för andel förnybar energi och effektivare energianvändning kan uppnås. Riksdagen har beslutat om dessa förslag, som successivt träder i kraft vid olika tidpunkter under perioden 1 januari 2010 – den 1 januari 2015 (se prop. 2009/10:41, bet. 2009/10:SkU21, SFS 2009:1492 samt 2009:1494–1497).

En av de beslutade åtgärderna är att säkerställa att endast hållbara bio-bränslen får del av de skattelättnader som ges med stöd av LSE. Detta ska, som framgått ovan, ske genom att regler införs i LSE om att skattefriheten, för vegetabiliska och animaliska oljor och fetter m.m. som förbrukas som bränsle för uppvärmning samt för biogas som förbrukas som drivmedel, villkoras av att bränslena uppfyller hållbarhetskriterierna enligt förnybartdirektivet. Regeringen angav att den närmare innebörden av dessa kriterier kommer att läggas fast senare, i samband med det närmare genomförandet av detta direktiv (se prop. 2009/10:40 s. 163).

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I denna lagrådsremiss lägger regeringen nu fram förslag till lagstiftning som innebär att direktivets regler om hållbarhetskriterierna införlivas i svensk lagstiftning avseende mätning av uppfyllandet av kravet på andelen energi från förnybara energikällor samt hur kvoter för energi från förnybara energikällor uppfylls. Det rör sig alltså om artikel 17.1 a och artikel 17.1 b i direktivet om förnybar energi.

Det följer uttryckligen av artikel 17.1 c i förnybartdirektivet att finansiellt stöd endast får ges till flytande biobränslen och biodrivmedel om direktivets hållbarhetskriterier är uppfyllda. Med finansiellt stöd bör avses att åtgärden utgör en skattelättnad eller annat stöd till berörda företag som är att betrakta som statsstöd enligt EUF-fördraget. Den skattebefrielse som enligt LSE i dag ges till vegetabiliska och animaliska oljor och fetter m.m. som förbrukas för uppvärmning samt för biogas som förbrukas som drivmedel bör därför, som regeringen uttalat i prop. 2009/10:40 s. 160 ff., vara villkorad av att hållbarhetskriterierna är uppfyllda. Hållbarhetskriterierna är en garant för att dessa bränslen framställs på ett hållbart sätt och utgör en viktig del i regeringens energipolitik [se regeringens proposition En sammanhållen klimat- och energipolitik – Energi (prop. 2008/09:163, bet. 2008/09:NU25, rskr. 2008/09:301), s. 20 ff.]

Skattefriheten för bränslen som inte omfattas av skatteplikt enligt LSE utgör dock inte statsstöd (jfr prop. 2009/10:40 s. 162). Ingen av de produkter, som förts fram av *Svensk Energi* och *Svensk Fjärrvärme* (t.ex. glycerol ur KN-nr 1520 och restprodukter av biomasseursprung från kemiska industrier ur KN-nr 3825) utgör energiprodukter eller bedöms omfattas av andra skattepliktsbestämmelser i LSE. Något skatteavdrag blir således inte aktuellt för dessa produkter och därför behöver ingen skattemässig koppling göras till hållbarhetskriterierna för dem. Det bör dock betonas att i den mån dessa produkter omfattas av definitionen på flytande biobränslen föreligger alltså rapporteringsskyldighet och krav på att uppfylla hållbarhetskriterierna för andelen energi från förnybara energikällor och för kvoterna för sådan energi enligt hållbarhetslagen.

Den som är skattskyldig enligt LSE redovisar per kalendermånad i en deklARATION energiskatt och koldioxidskatt på de bränslen för vilka redovisningsskyldighet har inträtt under redovisningsperioden. Avdrag får göras för skatt på vissa särskilt angivna biobränslen som den skattskyldige har förbrukat eller sålt som bränsle för uppvärmning samt för biogas som förbrukats eller sålts som motorbränsle eller som bränsle för uppvärmning. Hållbarhetskriterierna ska, enligt 7 kap. 3 och 4 §§ LSE, vara uppfyllda för att avdrag ska kunna medges för skatten på dessa bränslen. Detta innebär att det vid den tidpunkt då skattskyldigheten inträder måste kunna bevisas att kriterierna är uppfyllda. Om detta krav inte kan uppfyllas, är det inte möjligt att ge skattelättnader, utan energiskatt och koldioxidskatt ska betalas för biodrivmedel respektive flytande biobränslen i nivå med likvärdigt fossilt bränsle. Det saknar härvid betydelse att skattredovisningen och den faktiska betalningen av skatten som belöper på en viss redovisningsperiod av administrativa skäl sker vid en senare tidpunkt. Skattskyldighetens inträde är också avgörande för när den skattskyldige anses få del av det stöd som skattebefrielsen inne-

bär. Kan det inte visas att bränslet var hållbart vid den tidpunkten uppfylls inte EU:s regler om statligt stöd.

Regeringen har tidigare angett att framtida skattelättnader för samtliga eller vissa biodrivmedel bör bedömas i samband med överväganden om införandet av ett kvotpliktssystem för dessa bränslen samt med genomförandet av de nya bränslespecifikationerna i bränslekvalitetsdirektivet (se bl.a. prop. 2009/10:41 s. 160). Vad gäller flytande biobränslen har angetts att dagens skattefrihet tills vidare ska fortsätta att gälla (se a.a. s. 150). I den mån skattelättnader enligt LSE ges för biodrivmedel och flytande biobränslen är det, som *Skatteverket* och *SPI* framfört, angeläget att den skattskyldige vid skattskyldighetens inträde med säkerhet vet att förutsättningarna för att beviljas avdrag i deklarationen är uppfyllda. Detta krav bör uppfyllas genom att den skattskyldige åberopar för *Skatteverket*, utan behov av verkets egna materiella prövning, godtagbart underlag om att hållbarhetskriterierna är uppfyllda. Detta underlag ska avspegla förhållandena vid leveransen av bränslet, eftersom skattskyldigheten då regelmässigt inträder. Om den skattskyldige, med stöd av ett sådant underlag, har gjort avdrag för skatt på en viss mängd bränsle i sin skattedeklaration bör han i efterhand endast kunna bli skyldig att betala skatt om han själv gjort sig skyldig till oegentligheter. Vanliga regler om efterbeskattning m.m. inträder i sådant fall.

I promemorian har inte närmare berörts frågan om hur den skattskyldige vid den tidpunkt då skattskyldigheten inträder ska kunna visa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda. Detta bör snarast utredas för att ett system som uppfyller kraven i förnybartdirektivet och den skattemässiga hanteringen, ska kunna finnas på plats i god tid innan dessa regler ska börja tillämpas. Härvid bör särskilt beaktas behovet av ett tydligt regelverk för att undvika osäkerhet om de skattemässiga förutsättningarna utifrån såväl rättssäkerhetsskäl för de skattskyldiga som administrativ synvinkel för *Skatteverket*. Vid de fortsatta övervägandena bör utvecklingen på EU-planet och effekterna för en väl fungerande inre marknad följas.

Regeringen bedömer att ett system i nu angivet avseende inte hinner färdigställas i sådan tid att det kan börja tillämpas vid den tidigare beslutade tidpunkten, dvs. den 1 januari 2011. Regeringen föreslår därför att reglerna i 7 kap. 3 och 4 §§ LSE om att skattefriheten ska vara villkorad av hållbarhetskriterier inte ska tillämpas förrän från och med den 1 januari 2012. I den mån de fortsatta övervägandena i frågan så kräver, avser regeringen att efter erforderlig beredning återkomma med förslag till ytterligare regeländringar som är nödvändiga för att säkerställa att beskattningen sker med iakttagande av hållbarhetskriterierna.

Detta bör även gälla i de fall där skattelättnader ges genom regeringsbeslut (s.k. pilotprojektsdispenser). Detta sker genom att det i pilotprojektsdispenserna uppställs villkor om att hållbarhetskriterierna ska vara uppfyllda från och med den 1 januari 2012 i den mån att skattelättnader ska medges.

Förslaget föranleder ändringar i övergångsbestämmelserna till lagen (2010:000) om ändring i lagen (2009:1495) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

9 Konsekvensanalys

9.1 Producenter och distributörer

9.1.1 Administrativ börda

Hållbarhetskriterierna och den därtill kopplade rapporteringen innebär en ökad administrativ börda för såväl producenter som distributörer av biodrivmedel och andra flytande biobränslen. Uppskattningsvis 100 aktörer kommer att vara rapporteringsskyldiga enligt lagen men då hållbarhetskriterierna reglerar hela produktionskedjan, från odling till färdigt bränsle, kommer den administrativa bördan att drabba även deras leverantörer, eftersom de rapporteringsskyldiga i stor utsträckning kommer att vara beroende av dokumentation om produktionsförhållandena i tidigare led i produktionskedjan. Rapporteringen kommer att omfatta mängd levererat bränsle, samt huruvida bränslet uppfyller de i lagen angivna kriterierna avseende skyddet av biodiversitet samt marker med stora mängder organiskt bundet kol. Rapporteringen ska vidare inkludera livscykelanalys av växthusgasutsläpp i alla led i den process som leder fram till att biobränslet kan användas. Uppgifterna om mängd levererat bränsle råder leverantörerna själv över, men för att fullgöra rapporteringsskyldigheten avseende den markanvändning som är förknippad med produktionen av de råvaror som använts kommer de rapporteringsskyldiga att i många fall vara beroende av dokumentation från sina råvaruleverantörer. Detsamma gäller uppgifter om utsläpp av växthusgaser förknippade med exempelvis odlingen av råvaran. Den administrativa bördans storlek kommer därmed att bli en följd av de närmare föreskrifterna om vilka krav som ställs på denna dokumentation i förordning och myndighetsföreskrifter. Den administrativa bördan kommer även att påverkas av utvecklingen av harmoniserade standarder på EU-nivå och internationell nivå och marknadsinitierade certifieringsprogram. Det bör även uppmärksammas att internationell harmonisering är eftersträvanvärt eftersom det underlättar handel.

I sammanhanget bör dock understrykas att ett syfte med klimat- och energipaketet, förutom det övergripande målet att minska växthusgasutsläppen, är att öka andelen förnybar energi. För att nå detta mål vidtas ett flertal åtgärder. Som exempel kan anges att riksdagen redan har fattat beslut om ett nytt mål som innebär att andelen förnybar energi i transportsektorn år 2020 ska uppgå till minst 10 procent. På europeisk nivå innebär förändringarna av det s.k. bränsekvalitetsdirektivet att den tillåtna andelen inblandning av biodrivmedel i bensin och diesel har höjts. Sammantaget kommer den senaste tidens politiska beslut att innebära en ökad efterfrågan på biodrivmedel och andra flytande biobränslen. Hållbarhetskriterierna syftar till att säkerställa klimatnyttan och minimera de potentiella negativa effekter den ökade europeiska efterfrågan på biodrivmedel och andra flytande biobränslen kan leda till. Rapporteringen är därmed motiverad och förändrar inte den samlade bedömningen att producenter av biodrivmedel sammantaget gynnas av såväl den nationella som EU-politiken inom området.

9.1.2 Ekonomisk risk

Enligt direktivet ska finansiellt stöd till biodrivmedel eller andra flytande biodrivmedel villkoras av att dessa bränslen är hållbara. Det i Sverige viktigaste stödet är vissa skattelättnader för dessa bränslen. Som regeringen anfört under avsnitt 8, bör snarast utredas hur den skattskyldige vid den tidpunkt då skattskyldigheten inträder ska kunna visa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda. I det fall leverantörerna vid skattskyldighetens inträde inte med säkerhet skulle veta att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, och att det därmed finns förutsättningar för att beviljas avdrag i deklarationen, skulle en ekonomisk risk uppstå i form av ett eventuellt krav på betalning av skatt på bränslet. Eftersom denna risk i hög grad påverkas av utformningen av kopplingen mellan skattelagstiftningen och hållbarhetslagen, inte minst den tidsmässiga korrelationen mellan skattskyldighetens uppkomst och det underlag som visar att hållbarhetskriterierna är uppfyllda. Regeringen avser därför att återkomma till frågan om den ekonomiska risken för leverantörerna och dess effekter i samband med regeringens ovan aviserade förslag till författningsändringar som aktualiseras med anledning av genomförandet av artikel 17 c i direktivet. Detta arbete kommer även att innefatta de fall där skattelättnader ges genom regeringsbeslut (s.k. pilotprojektsdispenser). Under den tid som regeringen utreder frågan tillämpas inte något krav på att bränslena som får del av skattelättnaderna ska vara hållbara. Den beskrivna ekonomiska risken kommer således inte att då kunna uppstå,

9.2 Kunder

Hållbarhetskriterierna innebär att det ställs högre krav än tidigare för att biodrivmedel och flytande biobränslen ska få statligt stöd. Dessa krav kan i praktiken – även om den ekonomiska risk som diskuteras under avsnitt 9.1.2 inte aktualiseras – innebära högre kostnader som överförs på konsumenterna. Även den administrativa bördan som är förknippad med rapportering kan komma att påverka priset för slutprodukterna biodrivmedel och flytande biobränslen. Bedömningen av de administrativa kostnaderna och hur de kan komma att påverka priset kommer kunna göras då kraven på dokumentation för att visa uppfyllande av hållbarhetskriterierna fastställs i myndighetsföreskrifter.

9.3 Statliga myndigheter och domstolarna

Energimyndigheten kommer att vara tillsynsmyndighet för den nya lagen om hållbarhetskriterier. Vid införandet av systemet kommer energimyndigheten att behöva ta fram nya rutiner, föreskrifter och IT-stöd. Energimyndigheten kommer även att behöva avsätta personalresurser för det löpande arbetet med tillsynen. De tillkommande kostnaderna kan enligt regeringens bedömning hanteras inom befintliga anslagsramar. Tillsynsmyndighetens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Ärendetillströmningen beräknas dock bli liten. Eventuella

kostnadsökningar bedöms därmed kunna hanteras inom ramen för Sveriges Domstolars befintliga anslag.

9.4 Offentligfinansiella effekter

Förslaget bedöms inte medföra några offentligfinansiella konsekvenser. Den rådande skattebefrielsen för bibränslen kommer inte att påverkas av förslaget under förutsättning att bränslena uppfyller hållbarhets-kriterierna. Något bortfall av skatteintäkter bedöms således inte uppkomma till följd av förslaget.

9.5 Övriga konsekvenser

De presenterade åtgärderna bedöms inte ha några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen, för sysselsättningen och den offentliga servicen, för brottsligheten eller det brottsförebyggande arbetet, för jämställdheten mellan kvinnor och män eller för möjligheterna till att uppnå de integrationspolitiska målen.

10 Författningskommentar

10.1 Förslaget till lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen

1 kap.

1 § Genom denna lag genomförs vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG.

Lagen innehåller bestämmelser om kriterier som biodrivmedel och flytande biobränslen måste uppfylla för att energi från dessa energislag ska få beaktas för det syfte som anges i 2 § första stycket (hållbarhetskriterier).

Lagens primära syfte, som anges i *första stycket*, är att genomföra vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG (förnybartdirektivet).

De aktuella bestämmelserna i direktivet är de som reglerar de s.k. hållbarhetskriterierna för biodrivmedel och flytande biobränslen. Varje medlemsstat ska, enligt artikel 3 i direktivet, till år 2020 ha uppnått att dess slutliga energianvändning till en viss angiven del kommer från energi från förnybara energikällor. När denna andel beräknas gäller vissa inskränkningar vad gäller energi från biodrivmedel och flytande biobränslen. Energi från dessa bränslen får bara beaktas om bränslena uppfyller vissa i direktivet angivna kriterier, som där benämns hållbarhetskriterier. Dessa hållbarhetskriterier är till för att säkerställa hållbarheten i produktionen av dessa bränslen, främst med avseende på biologisk mångfald och kollagring.

Bestämmelser om hållbarhetskriterierna finns i artiklarna 17–21 i direktivet.

I *andra stycket* anges lagens huvudsakliga innehåll. Dessutom anges det som kan anses vara hela lagens huvudregel, vilken är densamma som direktivets bestämmelser om hållbarhetskriterier. Även i lagen används termen hållbarhetskriterier.

Detta innebär inte ett förbud mot att framställa eller använda biodrivmedel och flytande biobränslen som inte uppfyller hållbarhetskriterierna. Regleringen innebär bara att sådana biodrivmedel och flytande biobränslen inte får beaktas för det syfte som anges i 3 §.

2 § I lagen används följande beteckningar med den betydelse som här anges.

biomassa: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, skogsbruk och därmed förknippad industri inklusive fiske och vattenbruk,

liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall,

biodrivmedel: vätskeformiga eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för transportändamål,

flytande biobränslen: vätskeformiga bränslen för andra energiändamål än transportändamål, som framställs av biomassa,

avfall: ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med,

restprodukter: material som kvarstår efter en slutförd process, vars huvudsyfte inte är att producera detta material,

säljställe: försäljningsställe för biodrivmedel där bränslet finns tillgängligt för allmänheten genom en eller flera bränslepumpar avsedda för tankning direkt i det fordon där bränslet är avsett att förbrukas.

I paragrafen definieras vissa begrepp som används i lagen. De tre första definitionerna överensstämmer med motsvarande definitioner i artikel 2 i förnybartdirektivet. Då avfall inte är definierat i direktivet har lagens definition av avfall hämtats från motsvarande definition i artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv.

Definitionerna och de definierade begreppen behandlas i avsnitt 5.1 under artikel 17.

3 § Endast energi från biodrivmedel och flytande biobränslen som uppfyller hållbarhetskriterierna i 2 kap. 1–5 §§ får beaktas för uppfyllande av kravet på andelen energi från förnybara energikällor av den slutliga energianvändningen enligt artikel 3 punkterna 1, 2 och 4 i direktiv 2009/28/EG.

Biodrivmedel och flytande biobränslen som framställts av avfall samt av andra restprodukter än sådana från jordbruk, vattenbruk, fiske och skogsbruk får beaktas även om kriterierna i 2 kap. 2–5 §§ inte är uppfyllda.

Biodrivmedel och flytande biobränslen som uppfyller hållbarhetskriterierna anses i denna lag som hållbara.

I *första stycket* anges närmare det syfte som nämns i 1 § andra stycket. Dessutom anges att biodrivmedel och flytande biobränslen måste uppfylla hållbarhetskriterierna i 2 kap. 1–5 §§ för att energi från dessa bränslen ska få beaktas för detta syfte.

Det syfte som nämns är uppfyllandet av de krav som regleras i artikel 3 punkterna 1, 2 och 4 i förnybartdirektivet.

Punkten 1 innebär för Sveriges del att andelen energi från förnybara energikällor år 2020 ska uppgå till minst 49 procent av den slutliga energianvändningen. Punkten 4 innebär att andelen energi från förnybara energikällor när det gäller alla former av transporter år 2020 ska uppgå till minst tio procent av den slutliga energianvändningen i transporter i Sverige. Denna procentsats är densamma för alla medlemsstater.

Enligt punkten 2 ska Sverige, liksom övriga medlemsstater, vidta effektivt utformade åtgärder som syftar till att säkerställa att andelen energi från förnybara energikällor är minst lika hög som i ett s.k. väg-

ledande förlopp på vägen till de slutgiltiga målen år 2020. Bestämmelsen gör det möjligt att bedöma om en medlemsstat vidtar nödvändiga åtgärder i en sådan takt att det slutgiltiga målet år 2020 sannolikt kommer att uppnås. Regler om hur det vägledande förloppet ska fastställas finns i del B i bilaga 1 till direktivet.

Genom paragrafens första stycke genomförs artikel 17.1 första stycket a i direktivet.

I *andra stycket* ges ett undantag från bestämmelsen i första stycket. Biodrivmedel och flytande biobränslen som framställts av avfall och av vissa restprodukter behöver bara uppfylla kriterierna i 2 kap. 1 § för att få beaktas. Det kriterium som behandlas i den paragrafen är att användningen av ett biodrivmedel och ett flytande biobränsle ska medföra en minskning av utsläppen av växthusgaser med minst 35 procent i förhållande till om ett fossilt bränsle används.

Undantaget i andra stycket gäller biodrivmedel och flytande biobränslen som har framställts av alla typer av avfall. Undantaget gäller däremot inte biodrivmedel och flytande biobränslen som framställts av restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske och skogsbruk. Undantaget gäller alltså bara om restprodukter från andra sektorer har använts. Exempel på restprodukter från andra sektorer är restprodukter från industri-, service- och hushållssektorn.

Bestämmelsen i andra stycket grundar sig på artikel 17.1 andra stycket i direktivet.

I *tredje stycket* anges att biodrivmedel och flytande biobränslen som uppfyller hållbarhetskriterierna benämns hållbara. Termen används i följande paragrafer i lagen.

2 kap.

1 § För att biodrivmedel eller flytande biobränslen ska anses som hållbara ska användningen av dessa bränslen medföra en minskning av utsläppen av växthusgaser med minst 35 procent i förhållande till utsläppen om fossila bränslen i stället hade använts. Den minskning som ska ske avser de utsläpp som uppstår under den process som börjar med odling av biomassan, inbegripet framställning av gödsel för odlingen, och som pågår fram till förbränningen av biobränslet.

För att biodrivmedel och flytande biobränslen ska anses som hållbara ska användningen av dessa bränslen från och med den 1 januari 2017 medföra en minskning av utsläppen av växthusgaser med minst 50 procent i förhållande till utsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

För att biodrivmedel och flytande biobränslen som har producerats i anläggningar som togs i drift den 1 januari 2017 eller senare ska anses som hållbara ska användningen av dessa bränslen från och med den 1 januari 2018 medföra en minskning av utsläppen av växthusgaser med minst 60 procent i förhållande till utsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser ska beräknas.

I denna och följande paragrafer anges de hållbarhetskriterier som måste vara uppfyllda för att biodrivmedel och flytande biobränslen ska anses som hållbara.

Det hållbarhetskriterium som anges i den aktuella paragrafen innebär att användningen av biodrivmedel och flytande biobränslen måste medföra en viss minskning av utsläppen av växthusgaser i förhållande till de utsläpp som hade uppstått om fossila bränslen i stället hade använts.

Den minskning som måste uppnås avser minskningen under hela produktionskedjan. Med detta avses alla led i den process som leder fram till att biobränslet kan användas. I praktiken handlar det om de utsläpp som uppstår vid odling av den gröda som utgör råvara vid framställning av biomassa, inbegripet utsläppen som uppstår vid framställning och användning av det gödsel som används vid odlingen, utsläpp från de maskiner, fordon, etc. som har använts vid skörd, avverkning eller annat insamlande av biomassan, utsläpp som uppstår vid förädling av biomassan till ett användbart biobränsle och utsläppen från alla transporter i hela produktionskedjan.

Hur denna minskning ska beräknas framgår av bilaga V till direktivet och kommer att regleras närmare i förordningar och myndighetsföreskrifter. Beräkningen går till på följande sätt.

En jämförelse görs mellan två förlopp där slutanvändaren använder fossila bränslen respektive biobränslen. Det första förloppet är det fallet att fossila bränslen hade använts i stället för de biobränslen som faktiskt användes. Detta första förlopp är alltså ett fiktivt förlopp och i bilaga V till direktivet anges hur stora utsläppen från detta fiktiva förlopp ska anses vara. Det andra förloppet, där biobränslen används i stället för fossila bränslen, är det som rent faktiskt har ägt rum. I det fallet beräknar man de utsläpp som faktiskt har ägt rum under hela förloppet. Vissa typer av utsläpp ska dock inte räknas med. Därefter görs en jämförelse mellan dessa två förlopp. Om utsläppen från förloppet med användande av biobränslen är minst 35 procent mindre än de beräknade utsläppen från det fiktiva förloppet med användande av fossila bränslen är hållbarhetskriteriet uppfyllt, annars inte.

Två typer av utsläpp är påtagligt större än andra typer av utsläpp.

Den första typen härrör från gödslingen av den mark där grödan som utgör råvaran till biomassa odlas. Om naturgödsel används avger den stora mängder metan, som är en växthusgas. Om i stället handelsgödsel används uppstår inga utsläpp från själva gödseln. Däremot uppstår stora mängder lustgas, som är en växthusgas, vid tillverkningen av handelsgödsel. Om den inte tas om hand hamnar den i atmosfären.

Den andra typen av utsläpp är de som sker från de anläggningar där biomassan förädlas till ett användbart biobränsle.

Den minskningsgrad som gäller inledningsvis är, enligt *första stycket*, 35 procent. Denna procentsats höjs den 1 januari 2017, enligt *andra stycket*, till 50 procent.

I *tredje stycket* regleras biodrivmedel och flytande biobränslen som har producerats i anläggningar som togs i drift den 1 januari 2017 eller senare, dvs. nya anläggningar. Användning av biodrivmedel och flytande biobränslen som har producerats i sådana anläggningar måste från och med den 1 januari 2018 medföra en minskning av utsläppen av växthusgaser jämfört med utsläppen från fossila bränslen med minst 60 procent

för att biodrivmedlen och de flytande biobränslena ska anses som hållbara.

Bestämmelser om hur denna utsläppsminskning ska beräknas finns i artikel 19.1 och 19.3 i direktivet, som även hänvisar till bestämmelser i bilaga V till direktivet. Dessa bestämmelser är mycket omfattande och komplicerade, varför de lämpligen genomförs i förordningar och myndighetsföreskrifter. Detta kommer att ske enligt *fjärde stycket*.

Genom paragrafen genomförs artikel 17.2 i direktivet.

2 § För att biodrivmedel eller flytande biobränslen ska anses som hållbara får inte dessa bränslen produceras av råvaror från mark som den 1 januari 2008 eller senare utgjordes av någon av följande typer av områden, oavsett om marken fortfarande har denna beskaffenhet eller ej:

a) Naturskog eller annan trädbevuxen mark med inhemska arter, där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig verksamhet och där de ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning,

b) gräsmark med stor biologisk mångfald som i avsaknad av mänsklig verksamhet förblir gräsmark och som bibehåller den naturliga artsammansättningen och sina ekologiska särdrag och processer,

c) gräsmark med stor biologisk mångfald som i avsaknad av mänsklig verksamhet skulle upphöra att vara gräsmark och som är rik på arter och inte skadad, och

d) områden som i lag eller genom beslut av en myndighet har utsetts till naturskyddsområden.

Första stycket gäller dock inte

a) om det inom ett område som anges under första stycket c är nödvändigt att samla in råvaror för att bevara markens status som gräsmark och dessa råvaror används för att producera biodrivmedel och flytande biobränslen, eller

b) om produktion av råvaror till biodrivmedel och flytande biobränslen inte påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges under första stycket d.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som anges i första stycket a–c.

De hållbarhetskriterier som regleras i denna och de tre följande paragraferna innebär att de råvaror som har använts vid framställningen av biodrivmedlet eller det flytande biobränslet inte får komma från vissa angivna typer av områden.

Däriigenom skiljer sig hållbarhetskriterierna i dessa paragrafer från kriteriet i föregående paragraf som ju syftar till minskad användning av fossila bränslen.

De råvaror som används för att framställa biodrivmedel och flytande biobränslen benämns biomassa, som definieras i 1 kap. 2 §. Paragraferna behandlar i praktiken inte alla typer av biomassa utan bara sådan som utgörs av produkter och restprodukter från jordbruk och skogsbruk.

Sådan biomassa får enligt paragraferna inte odlas eller tas ut från vissa typer av områden om de biodrivmedel och flytande biobränslen som produceras av biomassan ska anses som hållbara.

I *första stycket* i den aktuella paragrafen anges att biodrivmedel och flytande biobränslen, för att anses som hållbara, inte får framställas av råvaror från vissa typer av områden, som anges i punkterna a–d.

De typer av mark som nämns under punkterna a–d är sådana områden som har stort värde för den biologiska mångfalden. Sådana områden bör därför inte tas i anspråk för odling av biomassa för energiändamål om detta riskerar att skada de biologiska värdena.

Bestämmelsen gäller områden som den 1 januari 2008 eller senare var av den typ som beskrivs i de följande punkterna. Bestämmelsen gäller alltså även om ett område har varit av en sådan naturtyp men senare har förlorat denna status. Sistnämnda bestämmelse motiveras av att man vill förhindra att dessa typer av områden omvandlas till jordbruksmark eller odlad skogsmark, även om omvandlingen görs för att odla grödor eller energiskog som kan användas som biomassa.

Punkten a

Den beskrivna naturtypen utgörs av skog som växer naturligt, dvs. där det inte bedrivs skogsbruk. Den helt övervägande delen av denna skogstyp är idag avsatt som nationalpark, naturreservat eller liknande, och faller därmed under punkten d som behandlas i det följande. Det finns dock bestämmelser i skogsvårdslagen med anslutande förordningar och myndighetsföreskrifter som skyddar den del av denna marktyp som inte avsatts för naturskyddsändamål.

Enligt tredje stycket kommer regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter som preciserar vilka skogstyper som avses med bestämmelsen i denna punkt.

Punkterna b och c

Båda punkterna beskriver gräsmark. Marktypen under punkten b är naturlig gräsmark, dvs. sådan mark som förblir gräsmark om den inte utsätts för mänsklig påverkan medan marktypen under punkten c är icke-naturlig gräsmark, dvs. sådan mark som upphör att vara gräsmark om den inte utsätts för mänsklig påverkan.

Marktypen under punkten b finns inte i Sverige. Den typen av gräsmark utgörs av stäpp och savann, vilket saknas i Sverige. Det område som mest liknar denna marktyp är Alvaret på Öland, men även den marken kräver viss påverkan i form av bete för att inte växa igen. Detta bete sker av tamdjur medan savanner och stäpper betas av vilda djur. Även Alvaret faller därmed under punkten c.

Däremot är marktypen under punkten c vanligt förekommande i Sverige. Den utgörs av ängs- och hagmarker, som hålls öppna genom främst betning men även viss röjning.

Punkten d

Under denna punkt anges områden som avsatts som naturskyddsområden. För svenskt vidkommande sker detta genom att ett område förklaras som nationalpark, naturreservat eller biotopskyddsområde.

Regler om dessa typer av områden finns i 7 kap. 1–8 och 11 §§ miljöbalken.

Här ingår också områden som har förtecknats enligt 7 kap. 27 § miljöbalken och benämns särskilda skyddade områden (Natura 2000).

Förteckningen som görs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer tar upp områden som bör beredas skydd eller har beretts skydd, antingen som särskilt skyddsområde enligt rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar (fågeldirektivet) eller som särskilt bevarandeområde enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet).

Enligt *andra stycket* gäller inte bestämmelsen i första stycket för restprodukter som uppstår vid nödvändig röjning av sådana gräsmarker som anges under punkten c. Om sådana råvaror används för framställning av biodrivmedel eller flytande biobränslen, betraktas dessa alltså som hållbara.

När ett område förklaras för nationalpark, naturreservat etc. anges alltid ett syfte med förklaringen, dvs. vilket värde inom området som ska värnas. Utifrån detta syfte anges också de inskränkningar i rätten att använda mark och vatten som krävs för att uppnå syftet. Beroende på syftet kan produktion av råvaror till biodrivmedel och flytande biobränslen vara förenligt med syftet. Om sådana råvaror används för framställning av biodrivmedel eller flytande biobränslen, betraktas dessa, enligt *andra stycket* som hållbara.

För gräsmark som avses i punkterna b och c ska kommissionen, enligt artikel 17.3 sista stycket i direktivet, fastställa kriterier och geografisk räckvidd för de gräsområden som omfattas av punkterna b och c. Om dessa beslut får formen av ett direktiv ska bestämmelserna genomföras i svensk lagstiftning. Det kan då bli aktuellt att göra detta i form av förordningar och myndighetsföreskrifter.

Det sker i så fall enligt *tredje stycket*.

Genom paragrafen genomförs artikel 17.3 första stycket a, b i och c i direktivet.

3 § För att biodrivmedel eller flytande biobränslen ska anses som hållbara får inte dessa bränslen produceras av råvaror från mark inom områden som den 1 januari 2008 eller senare har utsetts till skyddsområden för att skydda sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem eller arter, som är erkända i internationella avtal eller som ingår i förteckningar som har utarbetats av mellanstatliga organisationer eller av Internationella naturskyddsunionen. Detta gäller oavsett om marken fortfarande har denna beskaffenhet eller ej.

Första stycket gäller dock inte om produktion av råvaror till biodrivmedel och flytande biobränslen inte påverkar de syften som gäller för ett sådant område som anges under första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som omfattas av första stycket.

För att områden som nämns i *första stycket* ska åtnjuta det skydd som följer av paragrafen krävs, enligt artikel 17.3 första stycket b ii i direktivet, att Europeiska kommissionen har erkänt området enligt artikel 18.4 andra stycket i direktivet. Först efter ett sådant erkännande kan alltså paragrafen bli tillämplig på området i fråga.

Några sådana erkännanden har ännu inte ägt rum. Om så sker kommer regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att, enligt *tredje stycket*, meddela föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för det erkända området.

Bestämmelsen i *andra stycket* har samma innebörd som 2 § andra stycket.

Genom paragrafen genomförs artikel 17.3 första stycket b.ii i direktivet.

4 § För att biodrivmedel eller flytande biobränslen ska anses som hållbara får inte dessa bränslen produceras av råvaror från mark som den 1 januari 2008 utgjordes av någon av följande naturtyper, men som inte längre gör det när råvarorna skördas eller avverkas.

a) Våtmarker, varmed avses mark som under hela året eller en betydande del av året är täckt eller mättat av vatten,

b) kontinuerligt beskogade områden, varmed avses markområden som omfattar mer än ett hektar med träd som är högre än fem meter och ett krontak som täcker mer än 30 procent av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden, eller

c) markområden som omfattar mer än ett hektar med träd som är högre än fem meter och ett krontak som täcker mellan 10 och 30 procent av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden.

Första stycket gäller dock inte om ändrad markanvändning inom ett område som anges under c medför att kraven i 1 § uppfylls.

I *första stycket* behandlas marktyper där kol är kemiskt bundet i marken och i vegetationen. Närmare bestämt handlar det om det kol som är organiskt bundet i marken och i vegetationen. Med detta avses kol som är bundet i levande organismer eller i materia som uppstått ur levande organismer.

Kemiskt bundet kol finns dessutom i olika mineral. Detta kol berörs dock inte av den aktuella regleringen.

Det händer ibland att markanvändningen inom sådana områden ändras på så sätt att marken läggs om för jordbruksändamål eller annat odlings- eller brukningsändamål. Som exempel kan nämnas odling av energiskog och brytning av torv. Våtmarker dikas då ut och skogen i skogsmarker huggs ner. Sådana åtgärder leder till att organiskt bundet kol frigörs i form av koldioxid, som är en växthusgas.

För att förhindra att sådan ändrad markanvändning genomförs i syfte att odla råvaror till biodrivmedel eller flytande biobränslen får inte bränslen som har framställts av råvaror som har skördats eller avverkats efter ändrad markanvändning anses som hållbara.

Däremot får naturligtvis produktion av biomassa äga rum inom sådana områden så länge pågående markanvändning inte påverkas. Detsamma gäller insamling av restprodukter.

För att paragrafen ska bli tillämplig krävs att markanvändningen först ändras och att skörd eller avverkning av biomassa sker därefter. Om gröda skördas eller skog avverkas för att någon form av infrastruktur ska anläggas är således denna paragraf inte tillämplig.

Om exempelvis en ledningsgata huggs upp i skogen för att dra fram en elledning innebär detta inte att naturtypen ändras. Detta gäller vid alla mindre ingrepp i en naturtyp. Ingrepp i en naturtyp kan dock vara av sådan omfattning att naturtypen ändras. Detta blir exempelvis fallet om en stor motorväg byggs igenom en naturskog. Inte ens i detta fallet blir paragrafen tillämplig. Det beror på det faktum att när avverkningen för vägbygget äger rum har naturtypen inte ändrats i förhållande till situationen den 1 januari 2008.

I direktivet beskrivs dessa marker som att de innehåller stora kollager. För att undvika missförstånd bör här påpekas att detta inte syftar på stora lager av stenkol och brunkol i marken utan på organiskt bundet kol som nyss beskrivits.

Punkten a

Våtmarker är typiskt sett myrar, mossar och kärr. Om dessa dikas ut frigörs, som nyss nämnts, det kol som finns i marken i form av koldioxid. Dessutom kan avgången av lustgas öka. Å andra sidan kan avgången av metan minska. Skogsproduktion och därmed möjligheten att ersätta fossila bränslen ökar vid en, praktiskt sett, lyckad dikning. Nettoeffekten för klimatet är ändå i normalfallet negativ, även sett i ett hundraårs-perspektiv.

Punkten b

Beskrivningen i denna punkt stämmer tämligen väl överens med definitionen av ”skogsmark” i 2 § skogsvårdslagen (1979:429). Större delen av den svenska skogsmarken omfattas av beskrivningen i denna punkt. Produktion av biomassa får alltså äga rum i områden under denna punkt, oavsett om biomassan tas ut direkt i form av virke eller om restprodukter efter röjning, gallring och liknande används. Undantag gäller dock om ett område faller under beskrivningen i 2 § första stycket a.

Punkten c

Den mark som beskrivs i denna punkt skiljer sig från mark under b endast därigenom att skogen är något glesare.

Om sådan skogsmark läggs om för jordbruksändamål frigörs inte fullt ut lika mycket koldioxid som vid omläggning av mark under b. Detta beror på att marken under c innehåller färre träd och därmed mindre bundet kol. I vissa fall kan övergången från fossila drivmedel eller bränslen till biodrivmedel eller flytande biobränslen ge en större minskning av utsläppen av växthusgaser än ökningen av utsläppen på grund av ändrad markanvändning i ett område enligt c.

Om det i ett sådant fall uppstår en nettominskning av utsläppen av växthusgaser som motsvarar kraven i 1 §, anses de använda biodrivmedlen eller de flytande biobränslena som hållbara, vilket anges i *andra stycket*.

Genom paragrafen genomförs artikel 17.4 i direktivet.

5 § För att biodrivmedel eller flytande biobränslen ska anses som hållbara får inte dessa bränslen produceras av råvaror från mark som den 1 januari 2008 var torvmark, såvida det inte visas att odling och skörd eller avverkning av råvaran inte medför dränering av tidigare odikad mark.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om kriterier och geografisk räckvidd för de områden som avses.

Syftet med denna paragraf är att förhindra att odikade torvmarker dräneras, eftersom detta leder till att i marken bundet kol frigörs i form av utsläpp av koldioxid, som är en växthusgas. Även utsläpp av andra växthusgaser, såsom lustgas och metan, kan påverkas.

Om det kan visas att odling och skörd eller avverkning av råvaran kan ske utan att marken blir dränerad får biodrivmedel och flytande biobränslen som produceras av sådana råvaror anses som hållbara.

Genom paragrafen genomförs artikel 17.5 i direktivet.

6 § För att biodrivmedel eller flytande biobränslen, som har producerats av jordbruksråvaror som odlats i unionen, ska anses som hållbara ska råvaran vara framställd i enlighet med

a) artikel 6.1 och bilaga III i rådets förordning (EG) nr 73/2009 av den 19 januari 2009 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd för jordbrukare inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare, om ändring av förordningarna (EG) nr 1290/2005, (EG) nr 378/2007 samt om upphävande av förordning (EG) nr 1782/2003, och

b) de rättsakter som anges i bilaga II till förordningen, punkterna 1–5 och 9.

Denna paragraf har en mera inskränkt räckvidd än de tidigare paragraferna i detta kapitel. De råvaror för framställning av biodrivmedel eller flytande biobränslen som berörs är endast de som härrör från jordbruk. Dessutom omfattas endast råvaror som odlats inom unionen.

Kort uttryckt innebär paragrafen att odlingen av dessa råvaror ska uppfylla kraven i ett antal rättsakter som har antagits inom ramen för unionens gemensamma jordbrukspolitik.

Förordningen, som nämns i punkten a, är direkt tillämplig i Sverige. I artikel 6.1 anges i inledningen den övergripande regeln att medlemsstaterna ska sörja för att all jordbruksmark, i synnerhet mark som inte längre används för produktion, hålls i enlighet med god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden. Närmare bestämmelser meddelas i artikelns fortsättning och i Bilaga III till förordningen.

I punkten b nämns sex direktiv som finns upptagna i Bilaga II till nämnda förordning. Samtliga sex direktiv är genomförda i svensk lagstiftning.

Direktiven berör bevarande av vilda fåglar genom att skydda, bevara och återställa tillräckligt varierande och stora livsmiljöer (fågeldirektivet), skydd för grundvatten mot förorening genom vissa farliga ämnen, skydd för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket,

skydd av vatten mot förorening orsakad av nitrater som härrör från jordbruket, bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet), och utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden.

Genom paragrafen genomförs artikel 17.6 i direktivet.

3 kap.

1 § Rapporteringsskyldig är den som yrkesmässigt

- a) levererar biodrivmedel till ett eget eller någon annans säljställe i Sverige,
- b) använder biodrivmedel som inte erhållits via säljställe,
- c) använder flytande bibränsle, eller
- d) levererar flytande bibränsle till användare i Sverige som inte yrkesmässigt använder flytande bibränsle.

Den som är rapporteringsskyldig ska till tillsynsmyndigheten rapportera den mängd hållbart biodrivmedel och hållbart flytande bibränsle, som har levererats eller använts. I rapporten ska den rapporteringsskyldige också visa att de levererade eller använda biodrivmedlen och flytande bibränslena är hållbara.

Uppgifterna i rapporten ska granskas av en oberoende granskare. Den oberoende kontrollen ska säkerställa att uppgifterna är korrekta och tillförlitliga. Det sker genom granskning av det system som de ekonomiska aktörerna använder, en utvärdering av provtagningsmetod samt provtagnings frekvens och tillförlitlighet. Systemet ska vara korrekt, tillförlitligt och skyddat mot bedrägeri. Granskaren ska i ett intyg avge ett utlåtande om rapporten. Intyget ska av den rapporteringsskyldige ges in till tillsynsmyndigheten.

Tillsynsmyndigheten ska i ett särskilt beslut fastställa om de biodrivmedel och flytande bibränslen som omfattas av rapporten är att anse som hållbara.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från rapporteringsskyldigheten enligt andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om rapportering enligt andra stycket och granskning enligt tredje stycket.

I första stycket anges de ekonomiska aktörer som är rapporteringsskyldiga enligt paragrafen.

I punkten a anges den som yrkesmässigt levererar biodrivmedel till eget eller annans säljställe i Sverige. Biodrivmedel är, enligt definitionen i 1 kap. 2 §, ett sådant bränsle som används för transportändamål. Säljställe är, enligt definitionen i 1 kap. 2 §, ett försäljningsställe för biodrivmedel där bränslet finns tillgängligt för allmänheten genom en eller flera bränslepumpar avsedda för tankning direkt i det fordon där bränslet är avsett att förbrukas.

Den som levererar biodrivmedel till ett säljställe är i de flesta fall ett oljebolag, som levererar exempelvis etanol eller rapsmetylester (RME), som båda är flytande bränslen, till säljstället. Det vanliga är att sådana leveranser sker till såväl bolagets egna säljställen som säljställen ägda av andra bolag.

Exempel på andra aktörer som levererar biodrivmedel till ett säljställe är företag som driver uppgraderingsanläggningar för biogas, som är ett gasformigt biobränsle.

Termen ”leverera” syftar inte på den som transporterar bränslet till säljstället utan på den som säljer det färdiga biobränslet. I en sådan försäljning ligger också regelmässigt ett åtagande att transportera eller låta transportera bränslet till säljstället. Denna transport kan ske i egen regi eller genom en entreprenör, vanligtvis ett åkeri. Då leveransen sker till ett eget säljställe innehåller transaktionen ingen försäljning men beslutet att leverera biobränslet till det egna säljstället har fattats av leverantören och inte en eventuell entreprenör som utför själva transporten.

I punkten b nämns den som yrkesmässigt använder biodrivmedel som inte erhållits via säljställe. De kategorier som här åsyftas är framför allt företag med en stor fordonspark, exempelvis bussbolag. Dessa fordon tankas inte vid ett säljställe utan centralt i en depå eller liknande på företagets område.

I punkten c nämns den som yrkesmässigt använder flytande biobränsle.

Yrkesmässigt användande av flytande biobränsle sker i fjärrvärmeanläggningar, elproduktionsanläggningar men också i viss mån inom andra näringsgrenar.

I punkten d nämns den som yrkesmässigt levererar flytande biobränsle till användare i Sverige som inte yrkesmässigt använder flytande biobränsle.

Exempel på icke-yrkesmässig användning av flytande biobränslen är privatpersoners användning av biooljor för uppvärmningsändamål.

I *andra stycket* anges rapporteringsskyldighetens innebörd. Rapporteringen ska dels innehålla uppgift om den levererade mängden, dels innehålla en redovisning av hur hållbarhetskriterierna har uppfyllts.

Vad gäller mängden är det bara mängden biobränsle som ska rapporteras även om bränslet ingår i en blandning.

Den andra delen i redovisningen, dvs. den del där det ska visas att de använda biodrivmedlen och flytande biobränslena är hållbara, blir mer omfattande. Den rapporteringsskyldige ska alltså visa att biobränslena uppfyller hållbarhetskriterierna enligt 2 kap. 1–5 §§.

Den första typen av hållbarhetskriterier är den som regleras i 2 kap. 1 §, som innebär att utsläppen av växthusgaser i hela produktionskedjan ska minska i förhållande till om fossila bränslen i stället hade använts. Frågan har behandlats i författningskommentaren till 2 kap. 1 §. För att kunna visa att detta hållbarhetskriterium är uppfyllt måste den rapporteringsskyldige införskaffa uppgifter om utsläppen av växthusgaser i hela produktionskedjan. Det enklaste sättet att införskaffa dessa uppgifter torde vara att avtala om detta i de avtal som den rapporteringsskyldige ingår med sina affärspartner.

De övriga hållbarhetskriterierna, som regleras i 2 kap. 2–5 §§, gäller bara om biobränslet är producerat av råvaror från jord- och skogsbruk. I dessa fall får inte råvaran härröra från vissa marktyper. För att kunna visa detta måste den rapporteringsskyldige införskaffa uppgift om att råvaran inte är producerad på en sådan marktyp som nämns i de nämnda paragraferna. Även detta torde enklast uppnås genom avtal med den rapporteringsskyldiges affärspartner.

Det räcker inte med att bara visa dessa uppgifter utan dessa måste också framstå som trovärdiga. Några bestämmelser om hur detta ska visas ges inte i lagen utan den frågan får den rapporteringsskyldige lösa utifrån sitt omdöme. Ytterst blir det den praxis som tillsynsmyndigheten och förvaltningsdomstolarna kommer att utveckla som avgör vad som kommer att krävas.

Tredje stycket behandlar granskning av rapporten av en oberoende granskare. Dennes granskning ska säkerställa att uppgifterna är korrekta och tillförlitliga. Det sker genom granskning av det system som de ekonomiska aktörerna använder, en utvärdering av provtagningsmetod samt provtagningens frekvens och tillförlitlighet. Systemet ska vara korrekt, tillförlitligt och skyddat mot bedrägeri.

Det system som nämns avser det sätt på vilket den rapporteringsskyldige visar att hållbarhetskriterierna är uppfyllda. Det syftar närmast på från vem uppgifterna inhämtas, om uppgifternas tillförlitlighet styrks genom någon form av utomstående kontroll eller intyg och i så fall av vem och om den rapporteringsskyldige låter göra någon form av stickprovskontroll och i så fall hur den går till.

Några krav på granskaren anges inte, annat än att han ska vara oberoende, dvs. stå fri från intressen som kan påverka hans opartiskhet. Närmare krav kommer så småningom att utvecklas i tillsynsmyndighetens och förvaltningsdomstolarnas praxis.

I *fjärde stycket* anges att tillsynsmyndigheten i ett särskilt beslut ska fastställa huruvida de biobränslen som omfattas av rapporten är att anse som hållbara. Detta beslut blir för många av de rapporteringsskyldiga av stor vikt. De flesta av dem är skattskyldiga enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi. Enligt 7 kap. 3 § den lagen kan en skattskyldig göra avdrag för skatt på bränsle som han har förbrukat eller sålt som bränsle för uppvärmning och som utgör en energiprodukt av visst angivet slag. Som har nämnts i avsnitt 8 kommer senare en ändring att föreslås i lagen om skatt på energi som innebär att denna möjlighet till avdrag bara kommer att tillåtas för bränslen som uppfyller hållbarhetskriterierna i lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

I *femte stycket* bemyndigas regeringen att föreskriva undantag från rapporteringsskyldigheten för vissa ekonomiska aktörer. Då flera av de företag som kan beröras av kraven på rapportering är små företag, vars administrativa börda bör begränsas, kommer dessa företag att befrias helt eller delvis från rapporteringsskyldigheten.

Enligt *sjätte stycket* kommer regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter om hur rapporteringen av levererade eller använda mängder biodrivmedel och flytande biobränslen ska fullgöras. Dessa föreskrifter kommer att bygga på det massbalanssystem som nämns i artikel 18.1 i direktivet, som därigenom genomförs i svensk lagstiftning. Närmare föreskrifter får också meddelas om granskningen enligt tredje stycket.

Föreskrifterna kommer också att reglera beräkningen av den minskning av utsläppen av växthusgaser som anges i 2 kap. 1 §. Föreskrifterna kommer att bygga på bestämmelserna i artiklarna 19.1 och 19.3 i direktivet, vilka därigenom genomförs.

Andra och tredje styckena i paragrafen träder i kraft den 1 januari 2011, vilket anges i punkten 1 i ikraftträdandebestämmelsen.

Genom paragrafen genomförs artiklarna 18.1 och 18.3 i direktivet.

2 § Den som är rapporteringsskyldig enligt denna lag ska anmäla detta till tillsynsmyndigheten. En anmälan ska göras senast två veckor efter det att rapporteringsskyldigheten har inträtt.

Den som upphör att vara rapporteringsskyldig ska anmäla detta till tillsynsmyndigheten senast två veckor efter det att rapporteringsskyldigheten har upphört.

Denna paragraf syftar till att underlätta tillsynsmyndighetens arbete med att finna de rapporteringsskyldiga. En anmälan ger också förutsättningar för tillsynsmyndigheten att redan från ett tidigt stadium informera om rapporteringsskyldighetens innebörd.

Första stycket i paragrafen träder i kraft den 1 oktober 2010, vilket anges i punkten 1 i ikraftträdandebestämmelsen.

3 § Regeringen meddelar föreskrifter om att myndigheter som utövar tillsyn över efterlevnaden av lagar där uppfyllda hållbarhetskriterier utgör ett villkor för att gynnas ska, på begäran från tillsynsmyndigheten enligt denna lag, överlämna uppgifter som kan bidra till att identifiera rapporteringsskyldiga enligt denna lag.

Skälet bakom denna bestämmelse är att tillsynsmyndigheten kan ha behov att ta del av uppgifter som finns t.ex. hos Skatteverket om vilka som gjort avdrag i deklarationen enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi också är rapporteringsskyldig enligt denna lag. Om den rapporteringsskyldige inte rapporterar om uppfyllda hållbarhetskriterier kan han ändå göra avdrag för skattebefrielse för förnybar energi. Tillsynsmyndigheten kan genom en begäran till Skatteverket erhålla uppgift om vilka företag som är rapporteringsskyldiga. På samma sätt kan upplysningar om elcertifikatberättigade elproducenter från kontoföringsmyndigheten enligt lagen om elcertifikat bidra till att alla rapporteringsskyldiga elproducenter blir kända för tillsynsmyndigheten för hållbarhetskriterier. Med hänsyn till att nya styrmedel för förnybar energi kan tillkomma, bör regeringen ges bemyndigande att föreskriva om skyldighet att överlämna upplysningar till tillsynsmyndigheten enligt denna lag.

Paragrafen bygger på 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), där det föreskrivs att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning.

4 kap.

1 § Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen utövas av den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten).

Tillsynen avser rapporteringsskyldigas fullgörande av vad som åligger dem enligt lagen och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

2 § Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. En begäran får förenas med vite.

Genom paragrafen ges tillsynsmyndigheten rätt att få de upplysningar och att ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. Rätten är således begränsad till de upplysningar som myndigheten behöver för att kunna utöva sitt tillsynsansvar. I normalfallet kan detta förväntas ske med samarbetsvilja, men tillsynsmyndigheten kan ha behov av att i tvingande ordning få de upplysningar eller få ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. En begäran från myndigheten ska således kunna förenas med vite.

3 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för att trygga efterlevnaden av de föreskrifter som omfattas av tillsynen. Ett föreläggande får förenas med vite.

Paragrafen omfattar sådana förelägganden som behövs för att trygga efterlevnaden av lagen och de föreskrifter som omfattas av tillsynen. Även förelägganden enligt denna paragraf får förenas med vite.

5 kap.

1 § Tillsynsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Tillsynsmyndigheten kan meddela tre typer av beslut enligt lagen, vilka samtliga får överklagas enligt *första stycket*.

Den första typen är beslut enligt 3 kap. 1 § fjärde stycket. Tillsynsmyndigheten ska, efter det att den som är rapporteringsskyldig enligt 3 kap. 1 § första stycket har gett in sin rapport, i ett beslut fastställa om de biodrivmedel och flytande biobränslen som omfattas av rapporten är att anse som hållbara enligt lagen. Endast om biobränslena är att anse som hållbara kan den rapporteringsskyldige komma i åtnjutande av den skattenedsättning som regleras i lagen (1994:1776) om skatt på energi. Denna nedsättning har stor ekonomisk betydelse för den rapporteringsskyldige. Därför måste tillsynsmyndighetens beslut kunna överklagas.

Dessutom kan tillsynsmyndigheten, enligt 4 kap. 2 och 3 §§, dels begära att få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen, dels meddela de förelägganden som behövs för att trygga efterlevnaden av de föreskrifter som omfattas av tillsynen. Tillsynsmyndigheten kan förena sin begäran respektive sitt föreläggande med vite.

Dessa två typer av beslut brukar regelmässigt kunna överklagas och detta gäller även enligt denna lag.

Enligt *andra stycket* krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2010 i fråga om 3 kap. 2 § första stycket, den 1 januari 2011 i fråga om 3 kap. 1 § andra stycket och i övrigt den 1 augusti 2010.

2. För biodrivmedel och flytande biobränslen som har producerats i anläggningar som var i drift den 23 januari 2008 tillämpas 2 kap. 1 § första stycket från och med den 1 april 2013.

I *punkten 1* anges att lagen träder i kraft den 1 augusti 2010, med två undantag.

Föreskriften i 3 kap. 2 § första stycket att den som är rapporterings-skyldig enligt lagen ska anmäla detta till tillsynsmyndigheten inom två veckor från det att rapporteringsskyldigheten inträdde träder i kraft den 1 oktober 2010. Därigenom får de rapporteringsskyldiga en rimlig tidsfrist för denna anmälan efter det att lagen i övrigt trätt i kraft.

Föreskrifterna i 3 kap. 1 § andra stycket om innehållet i rapporteringen träder i kraft den 1 januari 2011. Närmare föreskrifter om rapporteringen kommer att meddelas i förordningar och myndighetsföreskrifter. Där kommer också att anges när den första rapporten ska ges in. Genom föreskriften i punkten 1 anges att denna första rapportering ska avse tiden från och med den 1 januari 2011.

I *punkten 2* regleras biodrivmedel och flytande biobränslen som har producerats i anläggningar som var i drift den 23 januari 2008, vilket var den dag då kommissionens förslag till förnybartdirektiv publicerades. Innehavarna av sådana anläggningar måste få rimlig tid att ställa om sin produktion så att den bedrivs med energi från förnybara bränslen i större omfattning än vad som var fallet vid nämnda datum. Därför anses tills vidare biodrivmedel och flytande biobränslen som produceras i sådana anläggningar som hållbara även om de inte uppfyller kraven i 2 kap. 1 § första stycket. Först från och med den 1 april 2013 gäller alltså nämnda bestämmelse biodrivmedel och flytande biobränslen som har framställts i sådana anläggningar.

Bestämmelsen i 2 kap. 1 § andra stycket gäller naturligtvis fullt ut från och med den 1 januari 2017.

10.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:113) om elcertifikat

2 kap.

1 § Berättigad att bli tilldelad elcertifikat är innehavaren av en enligt 5 § godkänd produktionsanläggning där el produceras med användande av en eller flera av följande förnybara energikällor:

- 1. vindkraft,**
- 2. solenergi,**
- 3. vågenergi,**
- 4. geotermisk energi, eller**
- 5. biobränslen.**

Om flera produktionsanläggningar för vindkraft finns i närheten av varandra och gemensamt matar in el på ledningsnätet, ska de anses som separata anläggningar vid tillämpningen av denna lag.

Innehavaren av en produktionsanläggning enligt första stycket där produktionen sker med användning av flytande biobränslen är berättigad att bli tilldelad elcertifikat endast om biobränslena är att anse som hållbara enligt lagen (2010:000) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

Om produktionskapaciteten till följd av investeringar i produktionshöjande åtgärder varaktigt ökats i en anläggning som avses i 1 eller 1 a § efter utgången av år 2006, ska den ökade produktionen av förnybar el berättiga innehavaren att bli tilldelad elcertifikat.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om

1. vad som avses med biobränslen i första stycket 5, och
2. villkoren för att tilldelas elcertifikat enligt fjärde stycket.

Ett nytt stycke, som placeras som ett *tredje stycke*, införs i paragrafen. Innebörden är att innehavaren av en produktionsanläggning där produktionen sker med användande av biobränslen får tilldelas elcertifikat endast om biobränslena uppfyller hållbarhetskriterierna i den föreslagna lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

Frågan har behandlats i avsnitt 6.

Genom ändringen genomförs artikel 17. 1 b i direktivet.

3 b § Tillsynsmyndigheten ska, efter ansökan av produktionsanläggningens innehavare, lämna förhandsbesked om möjligheten till godkännande för tilldelning av elcertifikat enligt 1 § *fjärde* stycket, 2 § tredje stycket eller 3 a §.

Ett förhandsbesked, som innebär att ett godkännande enligt 5 § kommer att meddelas efter ansökan, får förenas med villkor och är bindande vid prövning av en ansökan om ett sådant godkännande.

Ändringen i *första stycket* är av redaktionell art och föranledd av att ett nytt tredje stycke förs in i 1 §.

9 § För ökad produktionskapacitet i anläggningar som avses i 1 § *fjärde* stycket och 2 § tredje stycket har producenten inte rätt att tilldelas elcertifikat när femton år har gått från den dag då produktionen av förnybar el ökade. Elcertifikat får inte heller tilldelas efter utgången av år 2030.

För anläggningar som avses i 3 a § har producenten inte rätt att tilldelas elcertifikat när femton år har gått från den dag då anläggningen, enligt tillsynsmyndighetens beslut om godkännande enligt 5 §, är att anse som ny. Elcertifikat får inte heller tilldelas efter utgången av år 2030.

Om en ansökan om godkännande för tilldelning av elcertifikat enligt 1 § *fjärde* stycket, 2 § tredje stycket, eller 3 a § kommer in till tillsynsmyndigheten efter det att anläggningens godkännande för tilldelning har återkallats enligt 6 kap. 6 § 3 a, får elcertifikat endast tilldelas från tillsynsmyndighetens nya beslut om godkännande för tilldelning av elcertifikat.

Ändringarna i *första och tredje styckena* är av redaktionell art och föranledda av att ett nytt tredje stycke förs in i 1 §.

9 a § Om en anläggnings godkännande för tilldelning av elcertifikat har återkallats enligt 6 kap. 6 §, får elcertifikat inte tilldelas för samma produktionsanläggning om anläggningen endast har flyttats till en annan plats.

Tilldelning av elcertifikat för ökad produktionskapacitet enligt 1 § fjärde stycket eller 2 § tredje stycket får dock ske trots vad som sägs i första stycket.

Ändringen i *andra stycket* är av redaktionell art och föranledd av att ett nytt tredje stycke förs in i 1 §.

10.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:1495) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

3. Bestämmelserna i 7 kap. 3 § fjärde stycket och 7 kap. 4 § andra stycket tillämpas dock från och med den 1 januari 2012.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Genom SFS 2009:1495 har nya lydelse av bl.a. 7 kap. 3 och 4 §§ beslutats. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011. Genom förslaget i denna lagrådsremiss skjuts tillämpningen av hållbarhetskriterierna i 7 kap. 3 § fjärde stycket och 7 kap. 4 § andra stycket upp ett år och ska tillämpas först från och med den 1 januari 2012. Detta sker genom en ny punkt 3 av övergångsbestämmelserna till SFS 2009:1495.

En viss materiell ändring av 7 kap. 4 § andra stycket läggs fram i en annan lagrådsremiss under våren 2010 (Bättre skattemässiga förutsättningar för biogas samt för landansluten el till fartyg). En samordning av detta förslag med förslaget i denna lagrådsremiss förutsätts ske, vilket i lagtextförslaget markerats genom att ändringen sker i lag om ändring i en lag med ännu okänt SFS-nr. Den lydelse av 7 kap. 4 § andra stycket som träder i kraft den 1 januari 2012 avses således vara den lydelse som detta lagrum har enligt denna kommande lagändring.

Lag (2010:000) om hållbarhetskriterier

Kapitel 1 Inledande bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

Endast biodrivmedel och flytande biobränslen som är hållbara enligt kriterierna i denna lag får beaktas vid mätning av uppfyllandet av Sveriges nationella mål för andelen energi från förnybara energikällor, vid mätning av hur kvoter för energi från förnybara energikällor uppfylls och för möjlighet att få finansiellt stöd från staten för användning av biodrivmedel och flytande biobränslen.

Vid beräkningen av minskade utsläpp av växthusgaser från biodrivmedel och flytande biobränslen ska bestämmelserna i denna lag tillämpas.

Definitioner

2 § I denna lag används följande beteckningar med den betydelse som här anges.

biomassa: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, skogsbruk och därmed förknippad industri inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall,

biodrivmedel: vätskeformiga eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för transportändamål,

flytande biobränslen: vätskeformiga bränslen för andra energiändamål än transporter, som framställs av biomassa,

säljställe: försäljningsställe för biodrivmedel där bränslet finns tillgängligt för allmänheten genom en eller flera bränslepumpar avsedda för tankning direkt i det fordon där bränslet är avsett att förbrukas.

Tillsynsmyndighet

3 § Regeringen ska utse en tillsynsmyndighet som ska handlägga de frågor som enligt denna lag, eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, ligger på tillsynsmyndigheten.

Kapitel 2 Hållbarhetskriterier

1 § Ett biodrivmedel eller ett flytande biobränsle är hållbart om kriterierna i 2–6 §§ är uppfyllda. Bränslen som framställts av avfall och restprodukter, utom restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske och skogsbruk är hållbara även om kriterierna i 3–6 §§ inte är uppfyllda.

Tillsynsmyndigheten prövar om hållbarhetskriterierna är uppfyllda.

2 § För att få beaktas för de syften som avses i 1 kap 1 § andra stycket ska biodrivmedel eller flytande biobränslen medföra en minskning av växthusgasutsläppen med minst 35 % i jämförelse med den fossila motsvarigheten. För biodrivmedel och flytande biobränslen som har producerats i anläggningar som var i drift den 23 januari 2008 gäller bestämmelsen från och med den 1 april 2013.

Från och med den 1 januari 2017 ska biodrivmedel och flytande biobränslen för att vara hållbara medföra minskade växthusgasutsläpp med minst 50 % i jämförelse med den fossila motsvarigheten.

Från och med den 1 januari 2018 ska biodrivmedel och flytande biobränslen för att vara hållbara medföra minskade växthusgasutsläpp med minst 60 % i jämförelse med den fossila motsvarigheten om bränslet producerats i anläggningar vars produktion startat den 1 januari 2017 eller senare.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får utfärda närmare föreskrifter om hur minskningen av växthusgaser ska beräknas.

3 § För att få beaktas för de syften som avses i 1 kap 1 § andra stycket får biodrivmedel eller flytande biobränslen inte produceras av råvaror från mark som den 1 januari 2008 eller senare utgjordes av något av följande, oavsett om marken fortfarande har denna beskaffenhet.

1. Skog eller annan trädbevuxen mark med inhemska arter, där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig verksamhet och där de ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning.

2. Gräsmark med stor biologisk mångfald som i avsaknad av mänsklig verksamhet skulle förbli gräsmark, med bibehållen naturlig artsammansättning och ekologiska särdrag och processer.

3. Gräsmark som i avsaknad av mänsklig verksamhet skulle upphöra att vara gräsmark och som är rik på arter och inte skadad, om inte insamlandet av råvaran är nödvändig för att bevara markens status som gräsmark.

4. Områden som för naturvårdssyften utsetts i lag eller i beslut av behörig myndighet och områden som för att skydda sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem eller arter som är erkända i internationella avtal eller ingår i förteckningar som utarbetats av mellanstatliga organisationer eller av Internationella naturskyddsunionen. Om det finns belägg för att produktionen av råvaror till biodrivmedel och flytande biobränslen inte påverkar dessa naturskyddssyften gäller inte bestämmelsen.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får utfärda närmare föreskrifter om ytterligare kriterier och geografisk räckvidd för gräsmark.

4 § För att få beaktas för de syften som avses i 1 kap 1 § andra stycket får biodrivmedel eller flytande biobränslen inte produceras av råvaror från mark som den 1 januari 2008 eller senare utgjordes av något av följande, men som inte längre gör det.

1. Våtmarker, varmed avses mark som under hela året eller en betydande del av året är täckt eller genomdränkt av vatten.

2. Kontinuerligt beskogade områden, varmed avses mark som omfattar mer än en hektar med träd som är högre än 5 meter och ett krontak som

täcker mer än 30 % av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden.

3. Mark som omfattar mer än en hektar med träd som är högre än 5 meter och ett krontak som täcker mellan 10 % och 30 % av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden, om det inte kan visas att kollagret i området före och efter omställning är sådant att när beräkningsmetoden i 3 kap 2 § tillämpas, kriterierna i 1 § uppfylls.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte om marken vid tidpunkten för råvarornas anskaffande hade samma beskaffenhet som den 1 januari 2008.

5 § För att få beaktas för de syften som avses i 1 kap 1 § andra stycket får biodrivmedel eller flytande biobränslen inte produceras av råvaror från mark som var torvmark den 1 januari 2008, om det inte kan visas att odling och skörd av råvaran inte medför dränering av tidigare odikad mark.

6 § Då råvaran till biodrivmedel eller flytande biobränsle utgörs av jordbruksråvaror som odlas i gemenskapen ska denna råvara, för att bränslet ska få beaktas för de syften som avses i 1 kap 1 § andra stycket, framställas i enlighet med kraven och normerna i de bestämmelser som avses under rubriken Miljö i del A och i punkt 9 i bilaga till rådets förordning (EG) nr 73/2009 av den 19 januari 2009 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd till jordbrukare inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare samt i enlighet med de minimikrav för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden som anges i artikel 6 i den förordningen.

Kapitel 3 Rapportering

1 § Rapporteringsskyldiga enligt denna paragraf ansvarar för att rapportera mängd levererat eller använt bränsle som uppfyller hållbarhetskriterierna i 2 kap. 2–6 §§ samt för att visa att denna mängd uppfyller hållbarhetskriterierna i 2 kap. 2–5 §§.

Skyldig att rapportera är

- den som levererar biodrivmedel till eget eller annans säljställe i Sverige,
- den som yrkesmässigt använder biodrivmedel som inte erhållits via säljställe,
- den som yrkesmässigt använder flytande biobränsle, eller
- den som yrkesmässigt levererar flytande biobränsle till användare i Sverige som inte yrkesmässigt använder flytande biobränsle.

Uppgifter enligt första stycket ska verifieras av en oberoende kontrollör som är ackrediterad för uppgiften enligt lagen (1992:1119) om teknisk kontroll och ges in till tillsynsmyndigheten senast den 1 maj året efter det kalenderår som rapporten avser.

Regeringen får utfärda föreskrifter om undantag från rapporteringsskyldighet enligt denna paragraf.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får utfärda närmare föreskrifter om rapportering som avses i denna paragraf. Bilaga 2

2 § Beräkning av växthusgasminskning som ingår i rapportering som avses i 1 § ska göras enligt metod som regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer utfärdar närmare föreskrifter om.

3 § Rapporteringsskyldig ska, för att visa att mängden biodrivmedel eller flytande biobränsle uppfyller hållbarhetskriterierna enligt 1 §, använda ett massbalanssystem som

a) medger att partier med råvaror eller biobränslen med olika hållbarhetsegenskaper kan blandas,

b) kräver att information om hållbarhetsegenskaperna hos och storleken på de partier som avses i led a förblir kopplad till blandningen, och

c) fastställer att summan av alla partier som tas från blandningen ska beskrivas ha samma hållbarhetsegenskaper, i samma mängder, som summan av alla partier som har tillförts blandningen.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får utfärda närmare föreskrifter om massbalanssystem.

4 § Den som är rapporteringsskyldig enligt denna lag ska skriftligen anmäla sig för registrering hos tillsynsmyndigheten senast två veckor efter det att rapporteringsskyldigheten inträdde.

Tillsynsmyndigheten ska registrera den som anmält sig som rapporteringsskyldig.

5 § Regeringen får utfärda föreskrifter om att myndigheter som utövar tillsyn över efterlevnaden av lagar där uppfyllda hållbarhetskriterier utgör ett villkor för att gynnas ska, på begäran från tillsynsmyndigheten över hållbarhetskriterier, överlämna uppgifter som kan bidra till att identifiera rapporteringsskyldiga.

Kapitel 4 Tillsyn

1 § Tillsyn över efterlevnaden av lagen och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen utövas av den tillsynsmyndighet som regeringen bestämmer.

2 § Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. En begäran får förenas med vite.

3 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för att trygga efterlevnaden av de föreskrifter som omfattas av tillsynen. Ett föreläggande får förenas med vite.

4 § Om det finns anledning att anta att den som omfattas av tillsynen har begått brott, får denne inte föreläggas vid vite att medverka i utredning

av en fråga som har samband med den gärning som brottsmisstanken avser. Bilaga 2

Kapitel 5 Straff och skadestånd

1 § Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligt

1. bryter mot skyldigheten att göra en anmälan enligt 4 kap 2 § kap.
2. inte lämnar en rapport senast det datum som anges i 3 kap. 1 §.

Är ett brott som avses i första stycket att anse som grovt, ska dömas till fängelse i högst två år. I ringa fall döms inte till ansvar.

2 § Till ansvar enligt denna lag döms inte om gärningen är belagd med straff enligt brottsbalken.

3 § Den som har åsidosatt ett vitesföreläggande döms inte till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av föreläggandet.

4 § Rätt till ersättning av staten har den som lider skada på grund av tekniskt fel i datastödet för hantering av detta system.

Ersättningen ska sättas ned med skäligt belopp eller helt falla bort, om en skadelidande har medverkat till skadan genom att utan skälig anledning låta bli att vidta åtgärder för att bevara sin rätt eller om den skadelidande på något annat sätt har medverkat till skadan genom eget vållande.

5 § Utöver vad som följer av 4 § gäller bestämmelserna i 48 § personuppgiftslagen (1998:204) om skadestånd vid behandling av personuppgifter enligt denna lag.

6 § Staten företräds i ärenden om ersättning enligt 4 § av den myndighet som regeringen bestämmer.

Kapitel 6 Överklaganden

1 § Beslut av tillsynsmyndigheten enligt 2 kap 1 § andra stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Regeringen får meddela föreskrifter om överklagande av andra beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 5 december 2010.
2. En anmälan enligt 3 kap. 4 § ska vid lagens ikraftträdande göras senast den 1 april 2011.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2003:113) om elcertifikat att 2 kap. 1 § och 4 kap. 7 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

Berättigad att bli tilldelad elcertifikat är innehavaren av en enligt 5 § godkänd produktionsanläggning där el produceras med användande av en eller flera av följande förnybara energikällor:

1. vindkraft,
2. solenergi,
3. vågenergi,
4. geotermisk energi, eller
5. biobränslen.

Om flera produktionsanläggningar för vindkraft finns i närheten av varandra och gemensamt matar in el på ledningsnätet, ska de anses som separata anläggningar vid tillämpningen av denna lag.

Om produktionskapaciteten till följd av investeringar i produktionshöjande åtgärder varaktigt ökats i en anläggning som avses i 1 eller 1 a § efter utgången av år 2006, ska den ökade produktionen av förnybar el berättiga innehavaren att bli tilldelad elcertifikat.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om

1. vad som avses med biobränslen i första stycket 5, och
2. villkoren för att tilldelas elcertifikat enligt tredje stycket.

Berättigad att bli tilldelad elcertifikat är innehavaren av en enligt 5 § godkänd produktionsanläggning där el produceras med användande av en eller flera av följande förnybara energikällor:

1. vindkraft,
2. solenergi,
3. vågenergi,
4. geotermisk energi, eller
5. biobränslen.

Om flera produktionsanläggningar för vindkraft finns i närheten av varandra och gemensamt matar in el på ledningsnätet, ska de anses som separata anläggningar vid tillämpningen av denna lag.

Bränslen som omfattas av lagen (2010:000) om hållbarhetskriterier, är berättigade till elcertifikat om de uppfyller den lagens krav på hållbarhet.

Om produktionskapaciteten till följd av investeringar i produktionshöjande åtgärder varaktigt ökats i en anläggning som avses i 1 eller 1 a § efter utgången av år 2006, ska den ökade produktionen av förnybar el berättiga innehavaren att bli tilldelad elcertifikat.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om

1. vad som avses med biobränslen i första stycket 5, och
2. villkoren för att tilldelas elcertifikat enligt tredje stycket.

4 kap.

7 §

Om elcertifikat har tilldelats anläggningens innehavare på grund av oriktiga eller vilseledande uppgifter vid en ansökan om godkännande enligt 2 kap. 5 §, vid rapportering enligt 2 kap. 4 § andra och tredje styckena eller i en ansökan om en förlängd tilldelningsperiod enligt 2 kap. 10 § och om uppgifterna har haft betydelse för innehavarens rätt att få elcertifikat, *skall* anläggningens innehavare betala en sanktionsavgift till staten för de elcertifikat som felaktigt har tilldelats innehavaren.

Frågor om att ta ut en sådan avgift prövas av tillsynsmyndigheten. Därvid *skall* bestämmelserna om kvotpliktsavgift i 5 kap. 1 § andra stycket tillämpas varvid perioden för beräkning av certifikatpriset *skall* vara den tolv månadersperiod som föregår dagen för beslutet. Ett sådant beslut får inte avse elcertifikat som har tilldelats anläggningens innehavare mer än två år före tillsynsmyndighetens beslut.

Om elcertifikat har tilldelats anläggningens innehavare på grund av oriktiga eller vilseledande uppgifter vid en ansökan om godkännande enligt 2 kap. 5 §, vid rapportering enligt 2 kap. 4 § andra och tredje styckena eller i en ansökan om en förlängd tilldelningsperiod enligt 2 kap. 10 § och om uppgifterna har haft betydelse för innehavarens rätt att få elcertifikat, *ska* anläggningens innehavare betala en sanktionsavgift till staten för de elcertifikat som felaktigt har tilldelats innehavaren.

Frågor om att ta ut en sådan avgift prövas av tillsynsmyndigheten. Därvid *ska* bestämmelserna om kvotpliktsavgift i 5 kap. 1 § andra stycket tillämpas varvid perioden för beräkning av certifikatpriset *ska* vara den tolv månadersperiod som föregår dagen för beslutet. Ett sådant beslut får inte avse elcertifikat som har tilldelats anläggningens innehavare mer än två år före tillsynsmyndighetens beslut, *utom då det gäller rapportering enligt 2 kap. 4 § tredje stycket, såvitt avser uppfyllandet av hållbarhetskriterier, då ett beslut får avse elcertifikat som tilldelats anläggningens innehavare mer än sex år före beslutet.*

1. Riksrevisionen
2. Hovrätten över Skåne och Blekinge
3. Kammarrätten i Stockholm
4. Kommerskollegium
5. Sveriges exportråd
6. Skatteverket
7. Statskontoret
8. Statistiska centralbyrån (SCB)
9. Länsstyrelsen i Stockholms län
10. Länsstyrelsen i Kronobergs län
11. Länsstyrelsen i Skåne län
12. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
13. Länsstyrelsen i Dalarnas län
14. Länsstyrelsen i Jämtlands län
15. Länsstyrelsen i Norrbottens län
16. SWEDAC
17. Skogsstyrelsen
18. Statens Jordbruksverk
19. Institutet för jordbruks- och miljöteknik (JTI)
20. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)
21. Naturvårdsverket
22. Banverket
23. Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas)
24. Transportstyrelsen
25. Vägverket
26. Statens väg och transportforskningsinstitut
27. Konkurrensverket
28. Verket för innovationssystem (Vinnova)
29. Tillväxtverket
30. Energimarknadsinspektionen
31. Konsumentverket
32. SIS Miljömärkning
33. Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
34. Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien
35. Sveriges Kommuner och Landsting
36. Svenska Naturskyddsföreningen
37. Svenskt Näringsliv
38. Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)
39. Svensk Energi
40. Svensk Fjärrvärme
41. Svenska Petroleum Institutet (SPI)
42. Näringslivets Regelnämnd (NNR)
43. Bil Sweden
44. Agroetanol AB
45. Eco Par AB
46. Fastighetsägarna Sverige
47. Föreningen Sveriges energirådgivare

48. Föreningen Sveriges Skogsindustrier
49. Greenpeace
50. Gröna Bilister
51. Nordisk Etanolproduktion AB
52. Lantmännen
53. Plast- & Kemiföretagen
54. Skogforsk
55. Svensk Bensinhandel
56. Svensk Kollektivtrafik
57. Svenska Bioenergiföreningen (SVEBIO)
58. Svenska Biogasföreningen
59. Svenska Bussbranschens Riksförbund
60. Svenska Gasföreningen
61. Svenska Trädbränsleföreningen
62. Sveriges Energiföreningars Riksorganisation (SERO)
63. Sveriges Tekniska Forskningsinstitut
64. Sveriges Åkeriföretag
65. Teknikföretagen
66. Världsnaturfonden (WWF)